

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειναιμὲνον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —

ὡς ἐλευθέρων ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἐξάμηνι 35 καὶ τρίμηνι 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ : Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἐξάμηνι 2
καὶ τρίμηνι 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 39ος

Ἀθήναι 3 Σεπτεμβρίου 1932

Ἔτος 54ον. — Ἀριθ. 40

Η ΓΑΛΑΪΙΑ ΜΑΜΜΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HENRI JEANNE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ἐλα στὰ συγκαλά σου, Φιλμά-
κη! Τὰ ἔργα ποὺ παίζεις σοὺ σήκω-
σαν τὰ μυκλά. Τί, ἐπειδὴ νικᾷς στὴν
πάλη μεγαλύτερους, νομίζεις; . . . Μ'
αὐτοί, παιδί μου, εἶναι ἡθοποιοὶ σὰν
καὶ σένα, πληρώνονται γιὰ νὰ τοὺς
νικᾷς. Δὲν πιστεύω ὅμως νὰ πληρώ-
θηκε ἀπὸ καμμιὰ Κινηματογραφι-
κή Ἑταιρεία κι' αὐτὸς ὁ χωριάτης!

— Ὡστόσο ἐγὼ θὰ προτιμοῦσα τὴν
πάλη. Μὰ καὶ σύ, στοχάζομαι, μάλ-
λον γιὰ νὰ σώσης τὴ μηχανή σου
τὸθαλεις στὰ πόδια.

— Γιὰ φαντάσου νὰ πάθαινε τί-
ποτα, τί θὰ τραβοῦσα ἀπὸ τὸν Τρι-
νολά! Ἀ, δὲν ξαναθαίλω μαζί σου! .
Εἶσαι ἐπικίνδυνος!

— Ἔτσι λές; Αὐτὸ θὰ τὸ ἰδοῦμε.
Ἐμεῖς οἱ δυὸ εἴμαστε πιὰ ἀχώριστοι.
Καί, κατὰ βάθος, εἶσαι περήφανος
γιὰ μένα. Ἀ, κύρ Γυριστή! Μοντέ-

λα σὰν καὶ μένα δὲν βρίσκονται ἔτσι
εὐκολα. Ἀν δὲν ἤμουν ἐγὼ, τίποτα
δὲν θάκανες, τίποτα!

— Λέγε ὅ, τι θές, μικρὲ καυχησιά-
ρη! . . . Τὸ κάτω-κάτω τί εἰμαι ἐγὼ;
Ἕνας μηχανικός. Γυρίζω, παίρνω . .
αὐτὸ εἶν' ὅλο!

— Ὅχι δά! Βάζεις καὶ τὴν ψυχὴ
σου στὸ γύρισμα, βάζεις καὶ τὴν καρ-
διά σου! Εἶσαι Ἕνας καλλιτέχνης, φί-
λε μου! Κι' ἀγαπᾷς τὰ ἔργα σου! . .

— Ἔργα ἀνώνυμα ὅπως δὴποτε.

— Τελοςπάντων! ἐγὼ ξὲν θὰ καυ-
χηθῶ καθόλου γιὰ τὸ ρόλο ποὺ μ'
ἔβαλες νὰ παίξω σήμερα. Δὲν ἦταν
οὔτε ὁ καλύτερός μου οὔτε ὁ πιὸ τι-
μητικὸς. Φευγάλα, φφ! . . . Κι' ὅμως
τὸ ἔργο ποὺ παίζουμε, σήκωνε πολὺ
ὠραιότερο!

Μὰ τί δουλειὰ λοιπὸν ἔκαναν οἱ
δυὸ σύντροφοι ποὺ μιλοῦσαν ἔτσι;
Ὁ ἐπιλεγόμενος Φιλμάκης ἐξακο-
λόθησε:

— Εἶχαμε τὸ χωριά-
τη, ποὺ ὁμολογουμένως
ἦταν γραφικώτατος. Εἶ-
χαμε ἕνα τῶπις πρώτης
τάξεως. Καὶ τέλος τὸ δρά-
μα τοῦ παιδιοῦ, συγκινη-
τικώτατο! Ἡ γριά μέγαι-
ρα ἔφερε τὸ σχοινί . . . ἐ-
κεῖνος τόκανε θηλειά . . .
Καὶ τὴ στιγμή ποὺ τὸ
δυστυχισμένο παιδί ἐνό-
μιζε πὺς γλύτωσε, τόπια-
σαν σὰν ἀγρίμι! . . . Γιὰ
φαντάσου τώρα ἀνέμπα-
να ἐγὼ στὴ μέση νὰ τὸ
σώσω! . . . Τί ἐπιτυχία! . .
Τί θρίαμβος! . .

— Δὲν θάδωνες νι-
κητὴς ἀπ' αὐτὴ τὴν πε-
ριπέτεια, ἐπέμεινε ὁ Γυ-
ριστής. Ἐλα στὰ συγκα-

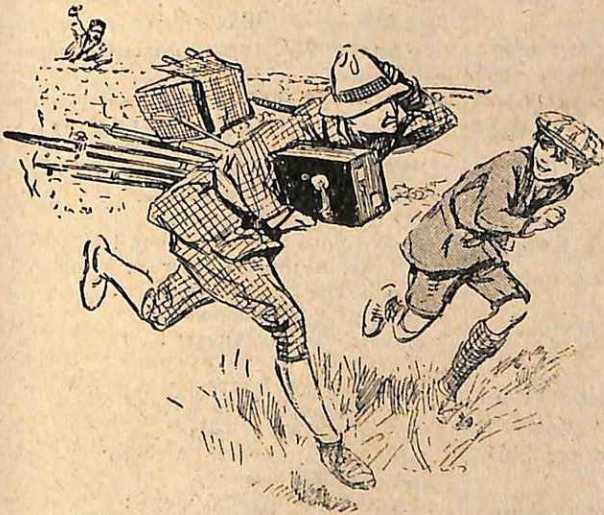
«— Παραδίδουσαι; τὸν ρώτησε πατών-
τας μὲ τὸ ἕνα πόδι στὸ στήθος του». (Σελ. 470, στ. α'.)

λά σου, ξαναλέω. Αὐτὸς δὲν ἦταν ρό-
λος γιὰ σένα. Μὴ λυπάσαι. Καλύτε-
ρα ποὺ μέινουμε ἀπλοὶ θεατές.

— Ἰσα-ἰσα αὐτὸς ὁ ρόλος δὲν μά-
ρεσε! . . . Ἀλήθεια, ποῖα νᾶταν ἡ συ-
νέχεια τοῦ δράματος; Τί νὰπένινε
κεῖνο τὸ παιδί;

— Δὲν ξέρω . . . ἐγὼ δὲν ἔχω φαν-
τασία . . . αὐτὸ εἶναι δουλειὰ δική
σου . . . Μόνο ποῦ, ὅταν φαντάζεσαι
κάτι τί, πάντα βγαίνεις γελασμένος;
στὴν πραγματικότητα συμβαίνει τὸ
ἀντίθετο.

— Βάζουμε στοίχημα λοιπὸν, πὺς
θὰναπλάσω ἀκριβέστατα τὴν ἱστορία
τοῦ μικροῦ; Ἀκουε: Εἶναι χωρὶς ἄλλο
ἕνα παιδί ἔρρημο, χωρὶς οἰκογένεια. Ἡ
γριά-στρίγγλα κι' ὁ χωριάτης τὸ φυ-
λανε. Τόχουν κλεισμένο σ' αὐτὸ τὸ
ἀγριο κι' ἀπλησίαστο χτήμα. Ὁ μι-
κρός, ποὺ δὲν τοῦ ἀρέσει φυσικὰ αὐ-
τὴ ἡ ζωὴ, δοκίμασε νὰ τοὺς τὸ σκά-
ση. Καὶ τὸν ἐπίασαν. Σ' αὐτὴ τὴν

«Τί χαλάζι ἦταν ἐκεῖνο, παιδί μου;!»
(Σελ. 469, στ. α'.)

τελευταία σκηνή παρασταθήκαμε. . .

— Πιθανόν. . .

— «Η συνέχεια τώρα μ' ενδιαφέρει. — Έμένα καθόλου. . . Γυρίζουμε πιά στο ξενοδοχείο. . . Ο Τρινολά θάνησυχη.

Έδω ο Γυριστής κοίταξε τὸ ρολόι του καὶ σηκώθηκε. Ἀλλὰ ὁ Φιλμάκης δὲν κουνήθηκε.

— Στάσου! τοῦ εἶπε. Εἶναι νωρὶς ἀκόμα. Τὸ ἔργο δὲν τελείωσε. Μένει τὸ φινάλε. Καὶ θάχω θαυμάσιο ρόλο σ' αὐτό. Καὶ σὺ ἐπίσης!

— Ὁ Γυριστής ἀναπνέθηκε.

— «Ε, μὰ φτάνει πιά! φώναξε. Αὐτὸ πᾶει πολὺ! Σοῦ δηλώνω πὼς δὲν ὑποχωρῶ πιά στὶς τρέλες καὶ τίς ιδιοτροπίες σου. Φτάνει!

— Γυριστή! κάθισε στὴ θέση σου! Θὰ περιμένουμε ὥς νὰ νυχτώσῃ. — Ἐχουμε καιρὸ νὰ πάρουμε καὶ κανέναν ὕπνο.

Κι' ὁ μικρὸς ξαπλώθηκε στὸ χορτάρι, σταύρωσε τὰ χέρια του πίσω ἀπ' τὸ κεφάλι του γιὰ μαξιλάρι κι' ἐκλεισε τὰ μάτια.

Ἀλλ' αὐτὴ τὴ φορά, ὁ Γυριστής δὲν ἐννοοῦσε νὰ ὑποκύψῃ.

— Θὰ μάκολουθήσῃς, ναι ἢ ὸχι; φώναξε.

— Ὁχι!

— Καλὰ. Θὰ σὲ κάμω νὰ μάκολουθήσῃς μὲ τὴ βία.

— Τί μὰς λές; γέλασε ὁ Φιλμάκης.

— Ἐκεῖνο ποὺ σοῦ λέω! φοβέρισε ὁ Γυριστής.

— Καὶ πὼς, παρακαλῶ;

— Θὰ ἰδῇς!

Κι' ὁ Γυριστής ἔσκυψε μὲ δρμὴ νὰ πιάσῃ καὶ νὰ σηκώσῃ τὸ Φιλμάκη ἀπὸ τοὺς ὤμους. Ἀλλ' ἄξαφνα ἔχασε τὴν ἰσορροπία του καὶ ξαπλώθηκε χάμω μπρούμυτα. Ἦταν κατόρθωμα τοῦ μικροῦ ποὺ τοῦ εἶχε βάλεϊ τρικλοποδιά.

— Φιλμάκη, πρόσεξε! θὰ μὲ κάμῃς ἔξω φρενῶν! φώναξε ὁ Γυριστής καθὼς σηκώνεταν θυμωμένος.

Ἀλλὰ ὁ Φιλμάκης, ποὺ εἶχε σηκωθεί κι' αὐτὸς, ἄρχισε νὰ χορεύῃ στὸ ἓνα πόδι καὶ νὰ τὸν κοροϊδεύῃ. Ἐπειτα κυνηγήθηκαν, πιάστηκαν, πάλαψαν κι' ἔπεσαν χάμω κι' οἱ δύο, ὁ Φιλμάκης ἀπὸ πάνω. Ἀ, μὰ εἶχε γοῦστο ὁ μικρὸς! Τέλειος ἀκροβάτης, ἦταν καὶ παλαιστής, καὶ πυγμάχος κι' ἀπ' ἑλᾶ.

Σὲ πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας εἶχε θέσει «ἐκτὸς μάχης» τὸ μεγάλο του ἀντίπαλο, ποὺ ἀναγκάστηκε νὰ ὑποταχθῇ.

— Παραδίδεις; τὸν ρώτησε πατώντας μὲ τὸ ἓνα πόδι στὸ στῆθος του.

— Παραδίδομαι, παλιόπαιδο! ἀπο-

κρίθηκε στενάζοντας ὁ Γυριστής.

Μεγαλόψυχα τότε, ὁ Φιλμάκης ἔσκυψε, τοῦ ἔδωσε τὸ χέρι καὶ τὸν βόηθησε νὰ σηκωθῇ.

— Ἐλα τώρα, γέρο μου, τοῦ εἶπε. Ὡς νὰ νυχτώσῃ, θὰ κάμουμε μιὰν ἀναγνώριση. . . Κι' ἐπειδὴ εἶμαι καλὸ παιδί, θὰ γράψω δυὸ λογάκια τοῦ Τρινολά. Κάπου ἔδω θὰ βροῦμε κανένα γιδοδοσκό, ποὺ θὰ δεχθῇ νὰ μᾶς κάμῃ τὸν ταχυδρόμο.

— Καὶ πάλι ὁ Τρινολά θὰ μᾶς μάλωσῃ ποὺ ἀργήσαμε, ἀποκρίθηκε μελαγχολικὰ ὁ Γυριστής. Ὅπως δὴ ποτε, φρόνιμο εἶναι! στείλε του δυὸ λόγια.

Ὁ Φιλμάκης ἔβγαλε τὸ σημειωματάρι του, ἔσχισ' ἓνα φύλλο κι' ἔγραψε μὲ τὸ μολύβι του:

«Ἀγαπητὲ Τρινολά, στείλε μου

«— Μὰ κι' ἐγὼ δὲν εἶμαι ἡ μὲς Ρόζα Μώβ; » (Σελ. 470, στ. γ').

τὸ αὐτοκίνητο, τὰ μεσάνυχτα, στὸ μέρος ποὺ θὰ σοῦ πῇ ὁ κομιστής. Μοῦ χρειάζεται πολὺ. — Φιλμάκης».

Στὸ ἐξοχικὸ ξενοδοχεῖο, τὴν ὥρα ποὺ ἐτοιμαζόνταν νὰ καθήσουν στὸ τραπέζι, ἓνας χοντρὸς κύριος, ξυρισμένος, μὲ χρυσὰ ματογυᾶλια, ἀπὸ τὴ συντροφιά, φαινόταν φουρκισμένος. «Αὐτὸ τὸ παιδί εἶναι ἀνυπόφορο!» μουρμούριζε.

— «Ε! τί περιμένουμε γιὰ νὰ φάμε; ρώτησ' ἓνας ἄλλος, ὁ πιδ πεινασμένος.

Κι' ἀπὸ τὴν κουζίνα ἐρχόνταν τὸσο ὀρεχτικὸς μυρωδιός!

Τί περίμεναν; Κάποιον βέβαια ποὺ ἀργοῦσε. Κι' ἴσως τὸ «ἀνυπόφορο παιδί» ποὺ εἶναι ὁ ἐπιβλητικὸς κύριος μὲ τὰ χρυσὰ γυαλιά.

«Ἐφτά καὶ τέταρτο! . . ἔξακολούθησε νὰ μουρμούριζῃ. Κι' ὅμως εἶχα-με συμφωνήσει στὶς ἑφτά νὰ εἶν' ἔδω.

Ἀ! αὐτὸ ὁ Γυριστής θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃ!»

Ἡ συντροφιά, ἀπὸ κομποῦς κυρίους καὶ κυρίες μὲ πλούσιες τουαλέτες, συμμεριζόταν τὴ στενοχώρια τοῦ ξυρισμένου κυρίου. Ὡστόσο μιὰ κυρία, ἡ πιδ ὁμορφῇ, ἡ πιδ κομψῇ καὶ βέβαια ἡ πιδ ἀνυπόταχτη, τόλμησε νὰ πῇ:

— Μὰ, κύριε Τρινολά, ἡ ἀπουσία τοῦ Φιλμάκης δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ νὰ καθήσουμε στὸ τραπέζι! Ἐχῶ μιὰ πείνα ποὺ δὲ σὰς βλέπω!

— Καὶ μεῖς! καὶ μεῖς! εἶπαν κι' οἱ ἄλλοι.

Ὁ χοντρὸς κύριος ξέσπασε:

— Καὶ τί φταίω ἐγὼ, μὲς Ρόζα, ἀν' ὁ Φιλμάκης ἀργῇ;

— Γι' αὐτὸ δὲ φταίτε βέβαια. Φταίτε ὅμως ποὺ μᾶς ἀναγκάζετε νὰ τὸν περιμένουμε. Τόσο πάλι τὸν λογαριάζετε;

— Τὸν λογαριάζω ὅσο τοῦ ἀξίζει. Ὁ Φιλμάκης δὲν εἶναι;

— Μὰ κι' ἐγὼ δὲν εἶμαι ἡ μὲς Ρόζα Μώβ; ἀποκρίθηκε ἡ ὠραία κυρία μὲ περηφάνεια. Γνωστή, στοχάζουμαι, ὅσο τουλάχιστο κι' ὁ Φιλμάκης!

— Δὲν εἶπε κανεὶς τὸ ἐναντίο. Ἐγὼ ὅμως ἀνησυχῶ γι' αὐτὴ τὴν ἀργοπορία.

— Τοῦ τὰ συγχωρεῖτε ὅλα καὶ γι' αὐτό. Ποιὸς ξέρει τί καπρίτσιο τοῦ ἦρθε πάλι!

— Κι' ἀν' τοῦ συνέβηκε τίποτα, μὲς; . . Φαντασθῆτε σὲ τί ἀμνηχανία θὰ βρισκόμαστε. Ὅλα θὰ πηγαινῶν στὸ βρόντο!

— Μὴν εἰστε τόσο ὑπερβολικός! Δὲν εἶναι πάλι ἀναντικατάστατο τὸ «φαινόμενό» σας! . .

— Μὰ ναι! Γιατί ἡ Ρωξάνη Ἀνεμώνη δὲν θέλει ἄλλο ἡθοποῖδ. Μὲς Ρόζα, ξέρετε καλὰ πὼς ἀν' μᾶς ἔλειπε ὁ Φιλμάκης, δὲν θὰ κάναμε τίποτα. Θὰ τὰ χάναμε ὅλα!

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

— Δέσε το καὶ φύλα το τὸ τρελλὸ ποδήλατο. . . Ὁ τροχὸς του ράγισε, στὴ στεριά. . . ναύαγησε! — Μπρέ, παιδί, τί κάνετε καὶ μ' ἐμὲ τὰ βάνετε; Σεῖς μὲ χαρβαλώσατε καὶ στραβοξάπλωσατε! Τὸν καιρὸ μὴ χάνετε! στὸν τεχνίτη δόστε με καὶ σφιχτοβιδώστε με, νὰ τὸ ἰδῇτε ὡς αὔριο ποῖος σὰς πᾶει στὸ Λαύριο! μὰ κομμάτι προσοχὴ μὴ μοῦ ξαναβγεῖ ἡ ψυχὴ! δυὸ φορές ὁποῖος παθαίνει μιὰ γιὰ πάντα πιά πεθαίνει

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΑΛΙΤΗΣ

ΜΙΚΡΑ ΧΩΡΙΑ

Σὰς ἀγαπῶ, μικρὰ χωριά, χτισμένα στὰ ἱσιώματα ἢ στοὺς λόφους, κρυμμένα στὶς πρασινάδες ἢ καταξερὰ, χαρούμενα ἢ σκυθρωπά· σὰς ἀγαπῶ λευκὰ μακρινὰ χωριουδάκια μὲ τὰ λιγοστά σας σπίτια, ποὺ τὸ ἀνθρώπινο γέλιο καὶ τὸ ἀνθρώπινο κλάμμα φωτίζουν τὴν ὄψη σας σὰν τὴν ἀκτίνα τοῦ ἡλίου ποὺ ἔρχεται γιὰ λίγο νὰ πλανηθῇ ἀπὸ πάνω σας.

Τὰ σπίτια σας μὲ τὴν παλιά τους ὄψη, ποὺ ἀνθίζουν λουλούδια στὶς πόρτες τους καὶ τὰ νειάτα στὰ παράθυρά τους.

Τὰ ταπεινὰ κοιμητήριά σας, ποὺ δυὸ τρία κυπαρίσσια φτάνουν νὰ δίνουν τὴ γαλήνη σ' ὅλα τὰ κορμιά τὰ ἀραδιασμένα στὴ σειρά, κάτω ἀπὸ τὰ ταπεινὰ στολίδια ποὺ φέρνει σὰ σκορπίσει ἡ ἀνοιξή, τὰ φτωχολούδα καὶ τὰ χορτάρια, ὅμοια ταπεινὰ σὰν ἐκείνους ποὺ κοιμούνται κάτω ἀπὸ τὴ γῆ. . .

Ἐσὰς ὅλους ποὺ ἡ ζωὴ σας ἀρχίζει στὴν ξύλινη κούνια ποὺ περιμένει νὰ σὰς νανουρίσῃ στὴ σειρά, στοὺς σκυθρωποὺς τοίχους τῶν μικρῶν σπιτιῶν, στοὺς λιγοστοὺς δρόμους ποὺ τὸ πέρασμά σας ἀφίνει βαθειὰ τὰ σημάδια σας, γιὰ νὰ τελειώσῃ στὴν ἀκρὴ τοῦ χωριοῦ, στὸ μικρὸ καὶ πάντα ἔτοιμο νὰ σὰς δεχθῇ κοιμητήρι.

Σὰς ξέρω, σὰς ἀγαπῶ, μικρὰ χωριά, ἔπου κι' ἀν' βρίσκεστε, ὅπως κι' ἀν' εἰστε, μικρὲς ζωγραφιὲς σκορπισμένες ἀνάμεσα στὴ γῆ. Σὲ μακρινὰ βουνά, σ' ἐρημικὲς πεδιάδες, κοντὰ σὲ δάση, σὲ ἡσυχες ἀκρογιαλιές. . . Μὲ τὴ γαλήνη τοῦ γέρου στὴν ὄψη σας καὶ μὲ τὴ λάμψη τοῦ παιδιᾶτι-κου γέλιου.

Κρατᾶτε τὴ ζωὴ ἀνάμεσα στὰ γελαστά σας σπίτια ποὺ κυλάει δλοένα πάντα ἴδια, γαληνεμένη κι' ὅμοια.

Καὶ σκορπᾶτε τὴ γαλήνη σας ἔτσι ἀπλόχερα σ' ὅσους σὰς ἀντικρύσουν, ὅπως δίνετε τὸ νερὸ τῆς πηγῆς σας στὸν κάθε διψασμένο ποὺ θὰ σκύψῃ νὰ δροσισθῇ. Καὶ συνεχίζετε τὴ ζωὴ σας ἀμέριμνα, γαλήνια, εὐτυχισμένα ποὺ μὲ τὴ γελαστή σας ὄψη σκορπᾶτε τὴν ἀνθρώπινη χαρὰ. . .

ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

ΑΓΙΟΚΛΗΜΑ

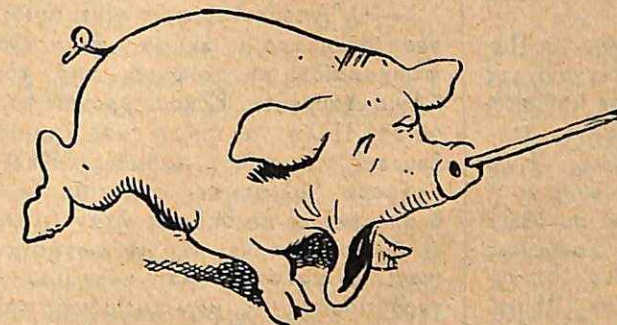
Ἀγιοκλήμα, ποὺ ἀπλώνεσαι Στου τοίχου τὴ γωνιά, Ὁλάνθιστο μὲ τ' ἀνθὲ σου Τὰ κίτρινα καὶ τὰ σπαρα, Εὐωδιασμένο, σκόρπισες Στὴν ἡσυχὴ νυχτιά Τὸ μῦρο σου ποὺ ὑψώθηκε Ἐκεῖ ψηλὰ ὡς τὰ στῆρα.

ΚΟΥΛΗΣ ΖΑΜΠΑΘΑΣ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

ΚΗ'.

Ὁ Ροδίτης, ἀφοῦ ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὴν πᾶπια, ἐξακολούθησε νὰ τρέχῃ μονάχος του. Ἀλλο δὲν συλλογιζόταν τώρα παρὰ πὼς θὰ μπορούσε νὰ ἐλευθερωθῇ κι' ἀπὸ τὸ καλάμι ποὺ ἦταν ἀκόμα σφηνωμένο στὸ ρουθόινι του καὶ τὸν ἔκανε νὰ μοιάζῃ λίγο μὲ ρινόκερο.

Δὲν ἔβρισκε ὅμως τρόπο. Ἀχ νᾶχε τώρα τὴ Φουντούκω! Αὐτὴ μόνο θὰ μπορούσε νὰ τοῦ τὸ τραβήξῃ μὲ τὰ χέρια της καὶ νὰ τὸ βγάλῃ. . . Καὶ κανένας ἄνθρωπος βέβαια. Μὰ κάνουν οἱ ἄνθρωποι καλοσύνες στὰ γουρουνία; Μπᾶ! αὐτοὶ θάτιαν ἱκανοὶ νὰ τοῦ τὸ χῶσουν βαθύτερα. . .

Συλλογιζόταν κι' ἔτρεχε. Ποῦ πῆγαινε; Οὐτ' ἐκεῖνος δὲν ἤξερε. . . Ἀξαφνα βρέθηκε μπροστά του ἓνα παιδάκι ποὺ πῆγαινε στὸ σχολεῖο, κρατώντας ἓνα καλάθι ὅπου ἡ καλὴ του μητέρα τοῦ εἶχε βάλεϊ τὸ πρόγευμά του γιὰ τὸ μεσημέρι. Ὁ Ροδίτης, ποὺ ἀπὸ τὸν πόνο, τὴ στενοχώρια καὶ τὴ σκέψη ἔτρεχε σὰ στραβός; δὲν εἶδε οὔτε τὸν Τοτό—ἔτσι λεγόταν τὸ παιδάκι—οὔτε τὸ καλάθι του. Καὶ σὲ μιὰ στιγμή, τὸ καλάμι βρέθηκε περασμένο στὸ χερούλι τοῦ καλάθιου, ποὺ ξέφυγε ἔτσι ἀπ' τὰ χέρια τοῦ παιδιοῦ καὶ κορεμάστηκε στὴ μύτη τοῦ τρεχάτου Ροδίτη.

— Μαμά! μαμά! φώναξε κλαίγοντας ὁ Τοτός· ἓνα γουρουνὶ μοῦ ἄρπαξε τὸ καλάθι μου! Πᾶει τὸ φαί μου! Πιάστε το! πιάστε το! Καὶ φωνάζοντας ἔτσι, τὸ παιδί ἄρχισε νὰ τρέχῃ πίσω ἀπ' τὸ Ροδίτη, γιὰ νὰ τοῦ πᾶρῃ τὸ πρόγευμά του. Φυσικά, τὸ γουρουνὶ ἔτρεχε πιὸ γρήγορα ἀπὸ τὸν Τοτό. Εὐτυχῶς, μιὰ στιγμή, κουνώντας τὸ κεφάλι του δεξιὰ κι' ἀριστερά, πέταξε χάμω τὸ καλάθι. Ἐτσι ὁ Τοτός μπόρεσε μὲ χαρὰ του νὰ τὸ σηκώσῃ καὶ νὰ πᾶρῃ στὸ σχολεῖο του, ἡσυχὸς πᾶ πὼς δὲν θάμεινε τὸ μεσημέρι νηστικός. Κι' ὁ Ροδίτης, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἐλαφρότερος τώρα, ἐξακολούθησε νὰ τρέχῃ, νὰ τρέχῃ. . .

Γρήγορα ὅμως ἐνοιωσε πὼς τὸ καλάμι ξεσφηνώθηκε λίγο μέσα στὸ ρουθόινι του κι' ἄρχισε νὰ κουνιέται σὰ χαλασμένο δόντι.

Φαίνεται πὼς τὸ βάρος τοῦ καλάθιου τὸ εἶχε τραβήξῃ καὶ ξεκουνήσῃ. . . Τρέχοντας στὴν τύχη, ὁ Ροδίτης βρέθηκε πάλι στὴν ἴδια ἐκείνη ἀεροποταμιά, ὅπου εἶχε πᾶρῃ τὸ δυστύχημα, Ἐκεῖ στάθηκε. Καὶ τριβώντας τὴ μύτη του στὴν ἀμμουδιά, δὸς του, δὸς του,

κατάφερε επιτέλους να παλλάξει το ρουθούνι του από το καλάμι και να αναπνεύσει. Τί χαρά του! Πάει κι αυτό. Ο Ροδίτης γλύτωσε.

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΕΝ' ΑΣΤΕΡΙ ΠΑΝΩ Σ' ΑΚΕΦΑΛΟ ΣΩΜΑ

Ήταν βραδάκι Παραμονής της Παναγίας. Η γριά Χαϊδω, ή εγγονή της ή Αστέρω κι' εγώ ήμασταν καθισμένες στην αυλόπορτα, απέναντι στα κροθαλάσι. Λέγαμε ιστορίες. Εγώ της Αθήνας, αυτές του χωριού, κι' ή ώρα περνούσε. Ξαφνικά μια συνοδεία μας έκοψε στη μέση τις κουβέντες μας. Δυο-τρεις άντρες, πέντ'—έξη γυναίκες, μερικά κουτσούδελα. Η μια γυναίκα είχε κρεμασμένο στον ώμο της κάτι σαν μπόγο, κι' άμα πλησίασε, είδα πως ήταν ένα μωρουδάκι που κοιμόταν μακάρια.

Είχαν μαζί τους κι' ένα μούλαρι φορτωμένο με κοφίνια, μα κανένας δεν καθόταν απάνω. Όλοι, άντρες, γυναίκες, παιδιά, ήταν ξυπόλητοι. Περπατούσαν μ' ένα βήμα σίγουρο και ρυθμικό, δίχως να μιλάνε καθόλου.

Κυρά Χαϊδω, για ποῦ το βάλανε αυτοί; Είναι τόσο σκονισμένοι, σίγουρα θάρχουνται από μακριά.

—Από ποῦθε έρχονται δεν το ξέρω, μάτια μου, μα ποῦ πηγαίνουν μπορώ να σου το πῶ... Τραβάνε για το Νέο.

—Για το Νέο, ποῖο Νέο;

—Για τὸν Ἅγιο Ἀπόστολο τὸ Νέο, στὸν Ἅγιο-Λαυρέντη, —τὸ χωριὸ ντὲ—δὲν ἔχεις παναπεῖ ἀκουστὰ; μὲ ρώτησε ἡ Ἀστέρω, ξαφνιασμένη για τὴν ἀμάθειά μου.

—Στάσου, καλέ, νὰ στὰ πῶ γὼ μὲ τὴ σειρά μαθὲς, τὴν ἔκοψε ἡ εγγονή της. Τὸν Ἅγιο Ἀπόστολο τὸν λένε Νέο, γιατί εἶναι καινούργιος ἅγιος—ποῦ νάχουμε τὴν εὐλογία του—(καὶ σταυροκοπήθηκε)—ἔδω καὶ τριακόσια χρόνια ζοῦσε ἀκόμα. Νά, μεθαύριο, τὴν ἄλλη μέρα μετὰ τῆς Παναγίας εἶναι τὸ πανηγύρι στὸν Ἅγιο Λαυρέντη. Καὶ πάει κόσμος καὶ κοσμάκης, ἀπ' ὅλα τὰ γύρω χωριά. Πολλοὶ τῶχουν τάμα νὰ πᾶνε μὲ τὰ πόδια καὶ ξυπόλυτοι, νά, σὰν αὐτοὺς ποῦ πέρασαν τώρα, καὶ θὰ περάσουν ἀκόμα—πλήθος!...

—Ἀχ, κυρά-Χαϊδω μου, νὰ χαρῆς, ἐσὺ δὲν μπορεῖ, θὰ τὴν ξέρῃς τὴν ἱστορία τοῦ Νέου—για πὲς τη μου, κι' ἐμένα, πῶς ἄγισσε;...

—Μετὰ χαρᾶς, κόνα μου, νὰ σὴν πῶ, κι' ἔταν σοῦρβει βολετό, νὰ πᾶς καὶ σὺ νὰ κάνῃς μιὰ ἀγρύπνια, εἶναι πολὺ θαματούργος ἅγιος.

—Γιαγιά, μὴν ξεχάσῃς νὰ πῆς καὶ γιὰ τὰστὲρι ποῦφεγγε πάνω ἀπ' τὸ κορμί! πετάχτηκε ἡ Ἀστέρω.

Ἡ γριά ἄρχισε:

—Ὁ Ἀπόστολος, πρὶν γίνεαι ἅγιος, νέο παληκαράκι ἀκόμα, ἦταν ἕνα φτωχοπαῖδι, πεντάρφανο, ἀπὸ τὸν Ἅγιο-Λαυρέντη. Εἴκοσι χρονῶν πῆγε στὴ Πόλη νὰ πιάσῃ ἐκεῖ καμμιὰ δουλειά, νὰ κερδίσῃ παράδες. Ἐκεῖ, γρήγορα βολεύτηκε, φιλότιμο καὶ δουλετάριο καὶ παῖδι ὅπως ἦταν (μόνο τί δουλειὰ ἔκανε μὴ μὲ ρωτήσῃς, γιατί δὲν καλοθυμούμαι, κόρη μου—γερόντισσα μαθὲς, μὴν περιμένεις καὶ πολλὰ-πολλὰ). Ἐπίασε ποῦ λὲς δουλειὰ καὶ σύναξε κάμποσα παραδάκια. Μὰ ὅλοι οἱ καλοὶ ἄνθρωποι ἔχουν ἐχθρούς, ἔτσι καὶ ὁ Ἀπόστολος, τῶμορφο τὸ παληκάρι. Μιὰ φορὰ ποῦ λὲς, κάποιος τοῦδωσε ἕνα γράμμα καὶ τοῦπε νὰ τὸ πᾶς στὸ Σουλτάνο καὶ μεγάλο καλὸ θὰ δῇ ἀπ' αὐτόν.

Τὸ πίστεψε ὁ Ἀπόστολος καὶ παραιοσιάστηκε μιὰ μέρα στὸ Σουλτάνο. Διάβασε ὁ Σουλτάνος τὸ γράμμα, κοίταξε τὸ παληκάρι καὶ τοῦπε:

—Πολλὰ καλὰ μοῦ γράφουν γιὰ σένα, καὶ θέλω νὰ σὲ κάνω Βεζύρη. Ἀρνῆσου τὴν πίστη σου καὶ θὰ σοῦ δώσω μαζί κι' ἕνα σακκὶ φλουριά. Ἄναψε ἡ ὄψη τοῦ παληκαριού, καὶ θαρρετὰ κοίταξε τὸ Σουλτάνο στὰ μάτια, μὰ ἄχνα δὲν ἔβγαλε ἀπ' τὸ στόμα του. Θάρπεσε ὁ Σουλτάνος πῶς τοῦ καλάρεσε ἡ πρότασή του.

—Δέχεσαι τὸ λοιπόν; τὸν ρώτησε.

—Τὴν πίστη μου ἐγὼ δὲν τὴν ἀλλάζω, μὲ βαριά φωνὴ εἶπε ὁ νέος. —Πρόσεξε καλὰ, ἀν ἄλλ᾽ ἔγῃς τὴν πίστη σου, θὰ γίνῃς ὁ πῖο πλούσιος κι' ὁ πῖο τιμημένος Βεζύρης τῆς Σταμπούλ. Σκόψε προσκύνῃ τὸν Μωάμεθ, καὶ τιμές, δόξες καὶ πλοῦτη θὰ κερδίσῃς, παληκάρι.

—Ποτές! βροντοφώναξε ὁ νέος. Κι' ἦταν ὁ λόγος τοῦ σκληροῦ, κοφτεροῦ σὰ μαχαιριά.

—Τότες θὰ διατάξω νὰ σοῦ κόψουν τὸ κεφάλι, νὰ τὸ κορμί σου νὰ τὸ ρίξουν στὴ θάλασσα, ποῦ θὰ τὸ τραγανίσουν τὰ ψάρια. Δέχεσαι τώρα;

—Ὅχι!...

Πιότερο ὁ Σουλτάνος δὲ μιλεῖ. Δίνει διαταγὴ νὰ κοπῇ ἀπόψε τὸ σούρουπο τὸ κεφάλι τοῦ ἀπίστου, καὶ τὸ κορμί του νὰ τὸ ρίξουν στὴ θάλασσα τὴν πικροκυματοῦσα...

Δὲ δέλιασε ὁ Ἀπόστολος. Δὲ μίλησε. Ἐρρίξε μόνο μιὰ ματιὰ γύρω του κι' εἶπε δυὸ λόγια μοναχά:

—Εἶμαι ἔτοιμος!...

Ήταν βράδυ. Καλὴ ὥρα ὅπως τῶ-

ρα δά. Τὸν πῆραν καὶ τὸν πῆγαν στὴν ἀκροθαλασσὴ οἱ ἄπιστοι, κι' ἀσπλαχνα ἔκοψαν μ' ἕνα χαντζάρι τὸ ξανθόμαλλο πανόμορφο κεφάλι τοῦ νέου. Μὲ μιὰς ἕνα θαῦμα ἔγινε. Ἐνα φωτεινότατο ἀστὲρι ἀναψε στὸ μολυβένιο οὐρανό, καὶ σχίζοντας τὰ σύννεφα, ἔρριξε μύριες ἀστραφτερές ἀχτίδες πάνω στὸ δύστυχο κορμί ποῦ κοίτοταν στὸ χῶμα. Τρόμαξαν οἱ τουρκαλάδες καὶ μὲ τρεμάμενα χέρια ἔρριξαν στὴ θάλασσα τὸ κορμί ποῦ τ' ἄγρια κύματα τὸ οὐρανε στ' ἀνοιχτά. Φύγανε ὅλοι παίρνοντας μαζί τους τὸ κεφάλι, γιὰ νὰ τὸ δείξουν στὸ Σουλτάνο, κι' αὐτὸ νὰ μαρτυρήσῃ πῶς ἡ διαταγὴ του ἐκτελέσθηκε.

Πέρασαν καναδυὸ ὥρες. Εἶχε πιά νυχτώσει γιὰ καλὰ. Κλεψτὰ μιὰ σκιά περπατοῦσε στὸ σκοτάδι. Τὰ μάτια στηλωμένα στ' ἀστὲρι ποῦφεγγε τώρα καταμέσιν στὸν οὐρανό, κι' οἱ ἀχτίδες τοῦ φωτοβολοῦσαν πέρα στ' ἀνοιχτά, κάνοντας χρυσαφένια τ' ἀγριεμένα κύματα.

Ἡ σκιά σίμωσε στὴν ἀκροθαλασσὴ. Ήταν ἕνας ρωμιὸς παπάς. Κρυμμένος σὲ μιὰ γωνιά, εἶχε δεῖ τὸ σκοτωμὸ καὶ τὸ θάμα. Βλέποντας καὶ τώρα ἀκόμα τ' ἀστὲρι νὰ φέγγῃ καταμέσιν στὴ θάλασσα, «ἄγισσε...» μουρμούρισε, κι' ἔκανε τρεῖς φορές τὸ σταυρὸ του:

—Πρέπει νὰ βρῶ τ' ἅγιο σῶμα, εἶπε, νὰ τὸ πᾶω στὸν τόπο του.

Μόλις κι' ἔκανε αὐτὴ τὴ σκέψη, μεμιὰς ἦσυχᾶ ἦσυχᾶ κύλησε πάνω στ' ἄγρια κύματα, δίχως βαρκάρη καὶ κουπιὰ, μιὰ γαλάζια βαρκούλα. Ἦρθε καὶ στάθηκε μπροστὰ στὰ πόδια του.

Πῆδηξε πάνω στὴ βάρκα ὁ παπάς καὶ στὴ στιγμὴ βρέθηκε στὸν ἀσημένιο τὸν κύκλο ποῦχαν κάμει οἱ ἀχτίδες τοῦ ἀστεριού. Πῆρε τὸ σῶμα τοῦ Ἁγίου καὶ τ' ἀπίθωσε πάνω σὲ κιλίμι βελουδένιο ποῦταν στρωμένο μέσα στὴ βάρκα. Κι' αὐτὴ, σὰ νὰ τὴ διεύθυνε βαρκάρης γερός, δίχως κουπιὰ, πάντα κύλαγε, πετοῦσε πάνω στὰ νερά. Καὶ τὸ διάστημα ἀπ' τὴν Πόλη ὡς τὸ Βόλο, ποῦ τότες τὰ πῖο γρήγορα καράβια μὲ τὰ πανιά θέλαν 8 μέρες νὰ τὸ κάνουν, ἡ ἀκυβέρνητη βαρκούλα τόκανε σὲ 24 ὥρες. Τὴν ἄλλη μέρα, τὸ κοντόβραδο, ὁ παπάς μὲ τὸ ἅγιο κορμί βρισκόταν στὸ Βόλο. Θάμα!...

Σταμάτησε ἡ Χαϊδω τὴ διήγησή της κι' ἔκανε τρεμάμενη τὸ σταυρὸ της.

—Ἄντε, Ἀστέρω, φέρε μου ἕνα ποτήρι νερό καὶ στέγγωσε ἡ γλῶσσα μου!

—Σὰ δὲ μ' ἀφῃνες, γιαγιά, νὰ πῶ

ἐγὼ τὴν ἱστορία, καλὰ νὰ πάθῃς!... Κι' ἔφυγε γρήγορα-γρήγορα νὰ φέρῃ τὸ νερό, πρὶν προφτάσῃ ἡ γιαγιά της νὰ τὴ μαλλώσῃ.

Ρούφηξε γουλιὰ-γουλιὰ τὸ νερό ἡ γριούλα κι' ἐξακολούθησε:

«Σὲ λίγα χρόνια φρόντισαν κι' ἔχτισαν στὸν Ἅγιο-Λαυρέντη, τὴν ἐκκλησιὰ τοῦ νέου Ἁγίου. Κι' ἀπὸ τότες, στίς 16 Αὐγούστου τὴν ἐπέτειο τῆς θανάτῃς του, κόσμος καὶ κοσμάκης πάει ἐκεῖ νάβρῃ γιατρεία. Φορὲς-φορὲς ὁ Ἅγιος παρουσιάζεται στὰ προσώπατα ποῦ θέλει. Νά, κόρη μου, πέρσου μιὰ νέα κυρία μὲ τ' ἀγοράκι της, Ἀποστολάκη τὸλεγαν, πῆγε στὸν Ἅγιο-Λαυρέντη. Καθὼς περνοῦσαν ἀπ' τὴν ἐκκλησιὰ, τὸ παιδάκι τῆς ξέφυγε καὶ μπῆκε μέσα. Πῆρε ἕνα κεράκι μὰ δὲν ἔφτανε νὰ τὸ βάλῃ στὸ μανουάλι. Τότες ἀπ' τὸ ἱερό, πρόβαλε ἕνας νέος ντυμένος στ' ἄσπρα, μὲ χρυσὸ καπέλλο καὶ χρυσὸ μπαστούνι. Σήκωσε τὸ παιδάκι στὰ χέρια καὶ τὸ βοήθησε ν' ἀνάψῃ τὸ κεράκι του. Τὸ φίλησε μάλιστα στὸ μέτωπο. «Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε, εἶπε τὸ παιδί, πῶς σὰς λένε;» Μὰ ὁ νέος δὲν ἀπάντησε κι' ἀθόρυβα ἔξαφανίστηκε ὅπως εἶχε ἔρθει.

—Ἄου, μαμμάκα, νὰ δῇς τί ὠραῖο καντηλανάφτη ἔχει ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος, ξανθὸ, ψηλὸ, μὲ ἄσπρα καὶ μὲ χρυσὸ καπέλλο στὸ κεφάλι... Ἀλήθεια, σοῦ λέω!... Μὰ ἡ μαμμά τοῦ ἔνοιωσε καλὰ πῶς δὲν ἦτανε καντηλανάφτης ὁ νιὸς ὁ ξανθός...

Νύχτωσε πιά γιὰ καλὰ. Ἡ γριά Χαϊδω μὲ κοίταξε στὰ μάτια καὶ μοῦπε:

—«Ὅποιος πιστεύει, ἄς τίς ἀκούει αὐτὲς τίς ἱστορίες» ὅποιος δὲν πιστεύει, νὰ τὸ λέῃ. —Γιατὶ τὸ λὲς αὐτό, κυρά Χαϊδω; πιστεύεις ἐγὼ...

—Ὅχι, ὄχι γιὰ σένα, κόρη μου, μὰ ἔτσι δά, δὲν ἔχω καὶ πολλὴ μπιστοσύνη σὲ σὰς τοὺς πρωτευουσιάνους. Καὶ στὸ λέω μαθὲς, νὰ μὴ τὸ λὲς ὅπου-ὅπου...

—Τῆρα! τῆρα, γιαγιά! Πῶ, πῶς φέγγει κεῖνο τ' ἀστὲρι! φώναζε ἡ Ἀστέρω δείχνοντας τὸν Ἑσπερο. Τέτοιο θάτανε καὶ κεῖνο ποῦφεγγε πάνω στὸ κορμί τοῦ Νέου!

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΠΩΣ ΑΝΑΤΡΕΦΟΥΝ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μιὰ φορὰ, δυὸ καλοὶ ἄνθρωποι, ἕνας χηρὸς καὶ μιὰ χήρα, ξανάστησαν μαζί νοικοκυριό.

Ὁ καθένας τοὺς εἶχε μιὰ κόρη. Ἡ γυναίκα ἀγαποῦσε πολὺ τὴ δική της καὶ κάπως λιγότερο τὴν ἄλλη.

Κάθε βράδυ ἔλεγε στὸ λατρεμένο της παιδί:

—Χαϊδούλα, ἀγάπη μου! μὴν τυραννᾷς, πεντάμορφή μου, τὸ χαριτωμένο σου κορμί καὶ τὰ ντελικάτα σου χεράκια. Μὴν τὰ μαραινῇς τὰ δολόδροσα λουλούδια ποῦχεις γιὰ μὰ γουλα. Φτάνει, ἀκριθὲ μου... Σῦρε νὰ κάνῃς ὁμορφα ὄνειρα.

Τὴ φιλοῦσε τρυφερὰ καὶ τὴν ἔστελνε νὰ κοιμηθῇ.

Κατόπι ἔλεγε στὴν κόρη τοῦ ἀντρός της:

—Ἐμπρός, Γιαννούλα! Σὺ ποῦσαι γερὰ καὶ δυνατὰ σὰν ἄντρας, γνέθε μαλλὶ ὡς νὰ σημάνουνε μεσάνυχτα. Τί τὰ φοβάσαι ἔτσι τὰ δάχτυλά σου, τὰ μάτια σου! Θὰ κοιμηθῇς καλύτερα σὰν κουραστῇς λιγάκι. Αὐριο, παιδί μου, θὰ σφουγγαρίσῃς, θὰ μπαλώσῃς τ' ἀσπρόρρουχα, θὰ καθαρίσῃς τὰ βαρέλια, θὰ πλύνῃς ἀπὸ πάνω ὡς κάτω πόρτες καὶ παρὰθυρα. Δουλιὰ δὲ λείπει, δόξα τῷ Θεῷ... Μεθαύριο θὰ πᾶς νὰ πουλήσῃς ὄρνιθες, θὰ ζυμώσῃς ψωμί, θὰ τὸ φουρνίσῃς, θὰ καθαρίσῃς τὸ κλουβὶ τῆς καρδερίνας ποῦ τραγουδάει ἔτσι γλυκά. Θὰ ράψῃς κι' ἕνα τριανταφυλλὶ πουκαμισάκι γιὰ τὴν ὁμορφὴ ἀδελφούλα σου. Ἀντιμεθαύριο θὰ παστρέψῃς τὸ σκύλο ἀπ' τὰ τσιμπούρια του, θὰ τινάξῃς στὸν ἥλιο ὅλα τὰ χαλιὰ καὶ τὰ παπλώματα. Καὶ τὸ βράδυ, μὲ τὸ λυχνάρι, θὰ κάνῃς μπιμπίλα, γιὰ διασκέδαση.

Θὰ τὴ χαρίσῃς στὴν ἀγαπημένη σου ἀδερφή, τὴ χαριτωμένη μας Χαϊδούλα, ποῦναι ὁμορφὴ σὰν τὸν ἥλιο καὶ θὰ τῆς πρέπει καλύτερα ἀπὸ σένα. —Ἔτσι ἡ Γιαννούλα ἔμαθε νὰ κρατᾷ τέλεια τὸ νοικοκυριό. Καὶ γευότανε σὲ λίγο ἀπὸ τοῦτο πιότερες γλύκες παρὰ κόπους. Στὸ μεταξύ, ἡ Χαϊδούλα ξεμεροβραδυάζτανε ἀντίκρου στὸν καθρέφτη, θαύμαζε τὰ δοντάκια της, ἔσιαζε τίς μπούκλες της. Κατόπι ξαπλωνότανε στὸ σοφὰ καὶ χάζευε. Εἶτανε ὁμορφες κι' οἱ δυὸ. Μὰ ἡ Χαϊδούλα εἶχε πάνω της μιὰ νωχέλεια, ποῦ ἡ μάννα της τὴν ἔβρισκε πολὺ γοητευτικὴ.

Μέσα τὸ χρόνον παντρεύτηκανε κι' οἱ δυὸ μὲ καλὰ κι' ἄξια παλληκάρια.

Σὲ λίγους μῆνες, λέει μιὰ μέρα ἡ γυναίκα στὸν ἄντρα της:

—Πᾶμε νὰ δοῦμε τίς κόρες μας, τὴ δική σου καὶ τὴ δική μου.

—Ναί. Τὴ δική σου καὶ τὴ δική μου. Ἰδίως δὲν εἶναι;

—Χμ!... Ὅχι καὶ τόσο... Ἡ δική μου εἶναι ἕνα μαγιάτικο τριαντάφυλλο. Ἡ δική σου, μιὰ ἀγριοραδικιά.

—Καλὰ, καλὰ... Ἀς μὴ χολιάζουμε, χρυσή μου. Ἐλα, πᾶμε τώρα.

Πρῶτα πῆγανε στὴν κόρη τῆς γυναίκας. Θάτανε ἡ ὥρα ἔντεκα ὅταν χτυπήσανε στὴ θύρα της. Ἡ Χαϊδούλα δὲν εἶχε ἀκόμα σηκωθεῖ. Σύρθηκε ὡς τὸ παράθυρο καὶ ρώτησε ἀνδρόεχτα:

—Ποῖος εἶναι;

—Εἶν' ὁ μπαμπάκας κι' ἡ μαμμάκα σου ποῦ σὲ μοσχανάβρεφε, πεντάμορφη κυρά μου, γλυκὸ μου περιστέρι, ζωούλα μου ἐσύ...

Κι' ἡ Χαϊδούλα ἀπὸ πάνω: —Τώρα, τώρα! Νὰ φορέσω τὸ φουστάνι μου καὶ τρέχω νὰ σὰς καλωσορίσω, ἀγαπημένοι μου γονεῖς. Εἶμαι τρελλὴ ἀπ' τὴ χαρά μου!

Ἀμα ντύθηκε, πῆρε τὴ σκούπα καὶ τράβηξε τὰ σκουπίδια ποῦτανε στίβα πίσω ἀπ' τὴν πόρτα. Κι' ἔτσι κατάφερε νὰ τὴν ἀνοίξῃ. Μιὰ μυρωδιά, ὄχι τριαντάφυλλου, ἄρπαξε τοὺς καλοὺς γονεῖς ἀπὸ τὴ μύτη. Μὰ ἡ Χαϊδούλα, ξέμαλλη, κουρελιασμένη, προσπαθοῦσε ἀκόμα νὰ χαμογελάσῃ. Ἦτανε βρώμικη, φριχτή. Λὲς κι' ἀπ' τὴ μέρα ποῦ παντρεύτηκε, δὲν ξαναεῖδε σαποῦνι. Τοὺς ἀνάγγειλε μ' ἀπάθεια πῶς ὁ ἄντρας της τὴν εἶχ' ἀφήσει.

—Τὸ δειλό! τὸν ἄναντρο! Φαντάσου, μαννούλα, φοβήθηκε τίς ἀράχνες ποῦ κρεμόνταν ἀπὸ τίς γωνιές!

Οἱ καλοὶ γονεῖς ἀπόρησαν πολὺ. Ρωτήσανε ποῦ ἦταν ἡ ἀνέμη, καὶ τὸ λινάρι καὶ τὸ μικρὸ γουρουνόπουλο ποῦχαν ἀγοράσει γιὰ νὰ γιορτάσουνε τ' ἀρραβωνιάσματα.

—Κεῖ ποῦ τ' ἀφήκατε θε νᾶναι.

Πῆγανε στὸ σταυλό. Τὸ γουρουνόπουλο κοιτότανε σφόδρα, μὲ τὴ μύτη χωμένη σ' ἕνα παχνὶ ἀπελπιστικὰ ἄδειο. Ρώτησαν ποῦ ἦταν τὸ ψωμί. Εἶπε πῶς ἀπομένονε κάμποσα ξερά καρβέλια πάνω στὸ ράφι. Ἐκείνη κοιμότανε τόσο πολὺ, κι' ἔτρωγε τόσο λίγο...

Ἡ γυναίκα ἔκρυψε τὸ πρόσωπο στὰ χέρια της. Δὲ θέλησε νὰ μάθῃ περισσότερα. Καὶ τράβηξε μαζί μὲ τὸν ἄντρα της γιὰ τῆς Γιαννούλας.

Αὐτὴ, μόλις τοὺς εἶδε ἀπὸ μακριά, ἔτρεξε νὰ τοὺς προὔπανθῃσει.

Τους ἀγκάλιασε καὶ τοὺς φίλησε γελαστή καὶ τετρακάθαρη, χαρὰ Θεοῦ στὸ μάτι. "Ανοίξε χαρούμενη τὴ θύρα τοῦ σπιτιοῦ ὅπου ὁ ἀντρας τῆς, καλοζωισμένος σὰ μητροπολίτης, ἔπαιρνε τὸν καφέ του.

Ρωτήσανε ποῦ ἦταν ἡ ἀνέμη, τὸ ἀδράχτι καὶ τὸ λινάρι τοῦ γάμου.

— Οὐ! τὸ τελευταῖο πολὺ μακριὰ! γέλασε ἡ Γιαννούλα.

Καὶ τοὺς ἔμπασε σ' ἓνα μεγάλο δωμάτιο μ' ἐπιπλα ποὺ στράφτανε. Μέσα στὸ ἐρμάρι στίβες τὰ χιονάτα ἀσπρόρρουχα μοσκομυρίζανε βουνίσια λεβάντα. Κι' ἄλλα τέσσερα τόπια πανὶ φυλάγανε τὴ σειρά τους σὲ μὴν ἀκρῇ.

Κατόπι τοὺς προσκάλεσε νὰ τσιμπήσουν κάτι. "Ἐφερε ἓνα μπουκάλι κρασί, ροδοκόκκινο ζαμπόνι, αὐγά, τυρί. Κι' ἓνα καρβέλι ζεστό μοσκομυρισμένο ψωμί.

"Ἐφαγαν κι' ἦπιαν μιὰ χαρά. Τότε θυμηθῆκαν καὶ τὸ γουρουνόπουλο. Ρωτήσανε τί γίνεται. Ἡ Γιαννούλα τοὺς ἔφερε στὸ σταῦλο. Πάνω στὸ φρέσκο χορτάρι κοιτόντανε δυὸ πελώρια, ὀλοστρόγγυλα ζῶα, μὲ ὀλομέταξη γοῦνα, ποὺ θὰ ζυγιάζανε τὸ λιγώτερο 100 δικάδες τὸ καθένα. Τὰ σκουτοῦσε, τὰ κλωτοῦσε, μὰ κεῖνα ποῦ νὰ κουνήσουν ἀπ' τὸ βάρος! "Ανοιγοκλείνανε μονάχα τὰ ματάκια τους καὶ παίζαν εὐγενικά τις οὐρίτσες.

Ἡ γυναίκα ἔννοιωθε νὰ σφίγγεται ἡ καρδιά τῆς. Ὁ ἀντρας ἦταν ὅλος χαρὰ. Ὁλοφάνερο πῶς οἱ δυὸ κοπέλλες δὲν εἶχαν πάρει ἴδια ἀνατροφή.

— "Υστερα ἀπὸ τρεῖς μῆνες, πάει ἡ Γιαννούλα μιὰ μέρα στὴν ἀδελφή τῆς καὶ τῆς λέει:

— "Αν θέλῃς νὰ μ' ἀκούσης νὰ πᾶμε νὰ δοῦμε καὶ μεῖς τοὺς γονεῖς μας.

— Καλά, λέει ἡ Χαϊδούλα. Σὺ ἔχεις ὅ,τι σοῦ χρειάζεται γιὰ νὰ κάνῃς φιγούρα. Μὰ ἐγώ;

— Οὐφ, καὶ μὲν καὶ σὺ! Γιὰ τοῦτο χολοσκᾶς; Δὲν πᾶμε δὲ σὲ ξένους! Θὰ βολευτῇς ὅπως κι' ὅπως. Νά, ἔχεις τὸν Ψαρρή σου. Κουτσάινει λιγάκι. Μὰ θὰ σὲ πᾶν μιὰ χαρά. Εἶναι καὶ γέ-

ρος πιά! δὲ θάχῃς τὸ φόβο μὴ σὲ πετάξῃ χάμω.

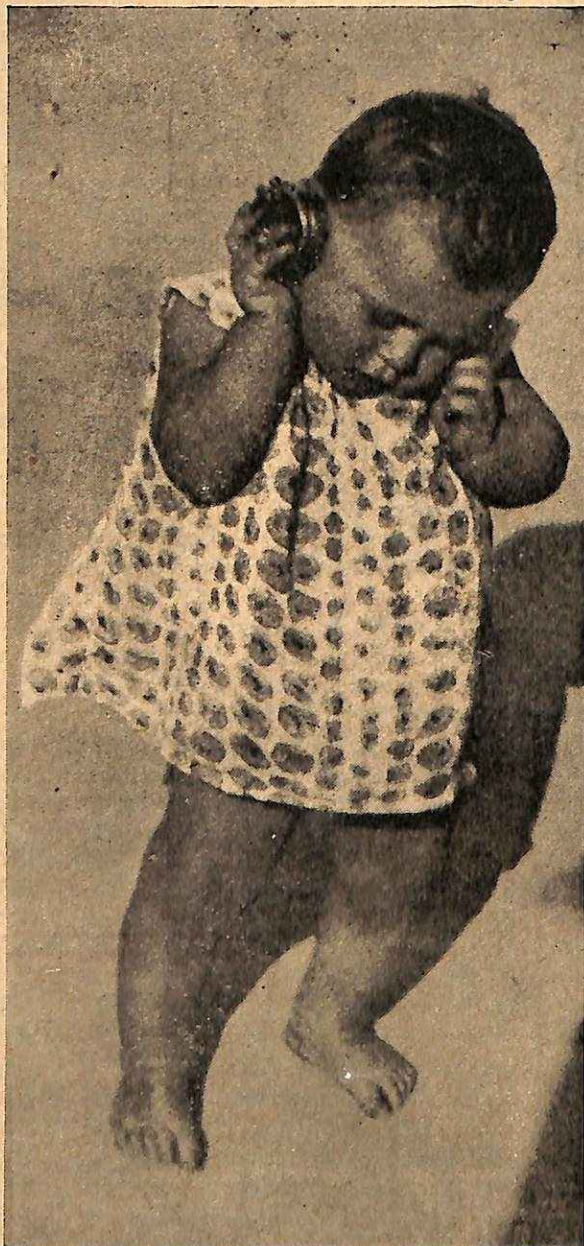
— Νά, μὰ ξέρεις; Δὲν ἔχω πανωφόρι...

— Οὐφ, καὶ μὲν καὶ σὺ! "Ἐχεις τὸ τσοῦλι ποὺ κοιμότανε τὸ γουρουνόπουλο. Τύλιξ' το στὸ λαιμό σου καὶ τέλειωσε!

— Νά, μὰ ξέρεις; Δὲν ἔχω καὶ καπέλλο...

— Οὐφ, καὶ μὲν καὶ σὺ! "Ἐχεις

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

— "Ακουγε, ἀκουγε, μικρούλα μου! Πόσα ἀκόμη θάκούσης στὴ ζωὴ σου, ἀφοῦ δὲν εἶσαι παρὰ δώδεκα μηνῶν!...

* Ἀνεκρινώθη ἀπὸ τὴν "Ἐρεϊκή

μιὰ χύτρα στὴ γωνιά σου. Κάθηστην στὸ κεφάλι σου. Εἶναι βαρεῖα λιγάκι. Μὰ σὰν τύχῃ καὶ βρέξῃ στὸ δρόμο, τὰ νερά θὰ γλυστρᾶνε ἀπὸ πάνω τῆς καὶ δὲ θὰ φοβάσαι κρουολόγημα.

"Ἐτσι ξεκίνησαν. Ἡ Γιαννούλα πήγαινε μπροστά, καθάλλα σ' ἓνα ὠραῖο ἄλογο ποὺ ἀστραφτε στὸν ἥλιο. Μόλις ἔφτασε, ὁ "Αντρας ἔτρεξε νὰ τὴ βοηθήσῃ. Μὰ ἡ Γιαννούλα εἶχε κιόλας πηδήξῃ ἐλαφρὰ-ἐλαφρὰ στὴ γῆ.

Ἡ γυναίκα ρώτησε:

— Ἡ Χαϊδούλα μου δὲ θάρτη;

— Πῶς! Νά την! ἔρχεται ἀπὸ πίσω.

Γυρίσανε νὰ δοῦνε, μὰ ὡς ἐκεῖ ποὺ ἔφτανε τὸ μάτι, Χαϊδούλα δὲ φαινότανε. Ἡ γυναίκα πατοῦσε σὲ ἀναμμένα κάρβουνα.

Τέλος, ἀνεβασμένη στὴ ράχη ἐνὸς ψώρικου γερογαῖ-δάρου, φάνηκε ἡ Χαϊδούλα στὸ μονοπάτι. Τὸ ζῶο κούτσαινε σὲ κάθε βῆμα, καὶ σὲ κάθε βῆμα ἡ χύτρα πηγαινοερχότανε ρυθμικά. Ἡ μάννα ἔτρεξε νὰ βοηθήσῃ τὴν κόρη τῆς νὰ κατεβῇ. Μὰ τὸ ζῶο λύγισε ξαφνικά, ἡ χύτρα κατρακύλησε στὸ δρόμο κι' ἀποκαλύφθηκε ἐπισήμως τὸ μοῦτρο τῆς Χαϊδούλας. "Ἐνα μοῦτρο ξέμαλλο, κιτρινιασμένο, μὲ γουρλωμένα, φριχτὰ μάτια:

Τότε ἡ μάννα ἔμπηξε τις φωνές.

— Πίσω! Δὲ μὲ γελᾶτε δυὸ φορές. Πίσω! Μοῦ τὴν ἔλλαξαν τὴ Χαϊδούλα μου, τᾶσπρό μου γιασεμί! Δὲν εἶν' αὐτὴ ἡ μικρούλα μου! Πίσω, παλιομάγισσα τοῦ διαβόλου! Πίσω!

Πῆρε πέτρες τοῦ δρόμου κι' ἄρχισε νὰ τὴν πετροβολᾷ...

Κι' ἡ Χαϊδούλα, κυνηγμένη ἀπ' τὴν ὀργὴ καὶ τις πέτρες τῆς μάννας τῆς, παραμυζεύτηκε στὸ γαϊδαρέλλο τῆς καὶ πῆρε κούτσα κούτσα τὸ δρόμο, ποὺ πάει κι' ἀκόμα πάει...

Ποτὲ δὲν ἔμαθε ἡ γυναίκα πῶς ἦτανε δικό τῆς ἔργο τὸ σκιαχτρο ποὺ εἶδε. Θὰ πέθαινε, ἡ φτωχή, ἀπ' τὸν καὶ μὲν τῆς...

(Ἀπ' τὸ Γερμανικὸ)

ΜΑΓΙΑ ΔΡΟΣΟΥ

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ποιὸ γράμμα;

— "Ἐνα γράμμα ποὺ ἦρθε πέρα ἀπὸ τὴν θάλασσα, πᾶνε τώρα ἔξη ἢ ἑπτὰ χρόνια. "Ἐγραφε πῶς ὁ ἀδερφός μου ὁ Μίλς σκοτώθηκε σὲ μιὰ μάχη.

— Αὐτὸ εἶναι ψέμμα. Φώναξε τὸν πατέρα, αὐτὸς θὰ μὲ γνωρίσῃ.

— Οἱ νεκροὶ δὲν σηκώνονται ἀπὸ τὸν τάφο.

— Πέθανε; (κι' ἡ φωνὴ τοῦ Μίλς πνίγηκε στὸ λάρυγγά του καὶ τὰ χεῖλη του ἀρχισαν νὰ τρέμουν). Πέθανε ὁ πατέρας μου; "Αχ, αὐτὸ εἶναι ἓνα πολὺ θλιβερό, χάθηκε ἡ μισή μου ἡ χαρά... Φώναξε τουλάχιστον τὸν ἀδερφό μας τὸν "Αρθούρο. Αὐτὸς θὰ μὲ θυμῇ καὶ θὰ μὲ παρηγορήσῃ.

— Κι' ἐκεῖνος πέθανε.

— Μεγαλοδύναμε Θεέ! πόσο σκληρὰ μὲ δοκιμάζεις! Τρέξε, ἀδερφέ μου, φώναξέ τὴν ἐκείνη. "Αν ἐκείνη πεῖ ὅτι δὲν εἶμαι ἐγώ... ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ πῇ. "Εκείνη θὰ μὲ γνωρίσῃ. Τὴν ἀνόητος ποὺ εἶμαι ν' ἀμφιβάλλω ἔστω καὶ μιὰ στιγμή! Φώναξέ τὴν, φώναξε καὶ τοὺς παλιούς μας ὑπηρέτες κι' ἐκεῖνοι θὰ μὲ γνωρίσουν.

— Δὲν ὑπάρχει κανένας ἀπ' αὐτούς, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Πέτρο, τὸν Χάλσεϋ, τὸν Δαυῖδ, τὸν Σέσιλ καὶ τὴν Μάργκαρετ.

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Χούγκ βγῆκε ἀπὸ τὴν αἴθουσα. Ὁ Μίλς ἔμεινε γιὰ μιὰ στιγμή βυθισμένος σὲ βαθειὰ σιλογοῦ. "Υστερα ἄρχισε νὰ πηγαίνει πέρα δῶθε στὴν κάμαρα καὶ νὰ μολογοῦ;

— Αὐτοὶ οἱ πέντε τιποτένιοι ἀπομειναν ἀπ' τοὺς εἰκοσιδυὸ ἀξιούς ὑπηρέτες τοῦ πατέρα; Παράξενο!

"Ἐξακολούθησε νὰ περπατῇ κι' εἶχε ξεχάσει ὀλότελα τὸν βασιλιά. "Ἐξάφνα ἐκεῖνος τοῦ εἶπε μὲ βαθειὰ καὶ πραγματικὴ συμπίπτει, μ' ὅλο ποὺ μπορούσε κανεὶς νὰ δώσῃ καὶ εἰρωνικὴ σημασία στὰ λόγια του:

— Μὴν παίρνεις τόσο κατὰκαρδὰ αὐτὴ τὴν περιπέτεια σου, φίλε μου. "Υπάρχουν κι' ἄλλοι ἀνθρωποὶ στὸν κόσμον ποὺ δὲν ἀναγνωρίζονται γι' αὐτοὶ ποὺ εἶναι καὶ δὲν γίνονται πιστευτοί. Δὲν εἶσαι ὁ μόνος ποὺ τὸ παθαίνεις.

— "Αχ, βασιλιά μου, ἔκανε ὁ Χένδον κοκκινίζοντας, μὴ μὲ καταδικάζῃς τὸσο γρήγορα. Περίμενε πρῶτα λίγο καὶ θὰ ἴδῃς τὴν ἀλήθεια. Δὲν εἶμαι ἀπατεώνας. Θὰ τ' ἀκούσης ἀ-

πὸ τὸ ἴδιο τῆς τὸ στόμα. "Ἐγὼ ἀπατεώνας; Μὰ ἐγὼ γνωρίζω ὅλο τὸ σπίτι, τίς εἰκόνας τῶν προγόνων μου, ὅλα ὅσα βρίσκονται γύρω μας ἓνα πρὸς ἓνα, ὅπως ἓνα παιδί γνωρίζει τὴν κάμαρά του. "Ἐδῶ γεννήθηκα, ἐδῶ ἀναστήθηκα. Λέω τὴν ἀλήθεια καὶ δὲν σὲ γελᾶω. Κι' ἂν δὲν θέλῃ νὰ μὲ πιστέψῃ κανένας ἄλλος — ὦ, τότε σὺ τουλάχιστον μὴν ἀμφιβάλλῃς γιὰ μένα, αὐτὸ δὲν θὰ μπορούσα νὰ τὸ ὑποφέρω;

— "Ἐγὼ δὲν ἀμφιβάλλω γιὰ σένα, εἶπε ὁ "Ἐδουάρδος μὲ παιδικὴ εὐλικρίνεια κι' ἐμπιστοσύνη.

— Σ' εὐχαριστῶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, φώναξε ὁ Χένδον αὐθόρμητα μὲ μεγάλη συγκίνηση.

Ὁ βασιλιάς ρώτησε μὲ τὴν ἴδια ἐμπιστοσύνη ὅπως καὶ πρὶν:

— "Αμφιβάλλεις ἐσὺ γιὰ μένα;

Ὁ Χένδον ἐνοιωσε μεγάλη ἀμνηχανία καὶ ντροπὴ, κι' αἰσθάνθηκε ἀνακούφιση ὅταν εἶδε, τὴν ἴδια ἐκείνη στιγμή, ν' ἀνοίγεται ἡ πόρτα καὶ νὰ παρουσιάξεται πάλι ὁ Χούγκ. Γλύτωσε ἔτσι τὴν ἀπάντηση ποὺ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ δώσῃ στὸν "Ἐδουάρδο.

Μιὰ ὠραία, πλουσιοντυμένη ἀρχόντισσα ἐρχόταν πίσω ἀπὸ τὸν Χούγκ, καὶ σὲ μεγαλύτερη ἀπόστασι, τοὺς ἀκολουθοῦσαν ἀρκετοὶ ὑπηρέτες ντυμένοι μὲ τὴν οἰκοστολή τῶν Χένδον. Ἡ κυρία προχωροῦσε ἀργὰ καὶ διαστακτικά, μὲ σκυφτὸ τὸ κεφάλι καὶ τὰ μάτια τῆς καρφωμένα στὸ πάτωμα. Ὁ Μίλς Χένδον ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος τῆς καὶ φώναξε:

— "Αχ, "Ἐδῖθ, ἀγαπημένη μου "Ἐδῖθ!

Ὁ Χούγκ ὅμως μπῆκε στὴ μέση καὶ τῆς εἶπε:

— Κοίταξέ τον καλά: Τὸν γνωρίζεις;

Ἀκούγοντας τὸν τόνο τῆς φωνῆς τοῦ Μίλς, ἡ κυρία εἶχε τιναχτεῖ, τὰ μάγουλά τῆς ἔγιναν κατακκόκινα κι' ἔτρεμε σύγκορμη. Γιὰ ἀρκετὴ ὥρα ἔμεινε ὀλότελα ἀκίνητη, ὕστερα σή-

κωσε ἀργὰ τὸ κεφάλι τῆς καὶ κοίταξε τὸν Χένδον μ' ἓνα ἀπλανὲς καὶ τρομαγμένο βλέμμα. Τὸ χρῶμα χάθηκε ἀπὸ τὸ πρόσωπό τῆς κι' ἔγινε χλωμὴ σὰ νεκρή. Μὲ μιὰ φωνή, τόσο ἀψυχὴ ὅσο κι' ἡ μορφή τῆς, εἶπε:

— Δὲν τὸν γνωρίζω.

"Υστερα, παίρνοντας μιὰ βαθειὰ ἀναπνοὴ καὶ πνίγοντας ἓναν ἀναστεναγμό, γύρισε καὶ βγῆκε ἀπ' τὴν κάμαρα τρικλίζοντας.

Ὁ Μίλς Χένδον ἔπεσε σὲ μιὰ κάρικλα καὶ σκέπασε τὸ πρόσωπό του μὲ τὰ δυὸ του χεῖρα. Σὲ λίγο ὁ ἀδελφός του στράφηκε στοὺς ὑπηρέτες καὶ τοὺς ρώτησε:

— Τὸν γνωρίζετε;

"Οἱοὶ κούνησαν ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι. Ὁ Χούγκ τότε ἐξακολούθησε:

— Οἱ ὑπηρέτες δὲν σὰς ἀναγνωρίζουν, κύριε. Κι' εἶδατε πῶς οὕτε

«Κοίταξέ με, ἀδελφέ μου, κοίταξέ με καλά!»
(Σελ. 458, στ. γ')

κι' ἡ "Ἐδῖθ, ἡ γυναίκα μου, σὰς γνωρίζει.

— Ἡ γυναίκα σου;

Τὴν ἴδια στιγμή ὁ Μίλς ἔσπρωξε τὸν ἀδερφό του στὸν τοῖχο καὶ τὸ στιβαρὸ χέρι του τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμό καὶ τοῦ τὸν ἔσφιγγε μὲ λύσσα.

— Τώρα σὲ καταλαβαίνω, ἄθλιε! "Ἐσὺ ὁ ἴδιος ἔγραψες τὸ ψεύτικο ἐκεῖνο γράμμα καὶ μοῦ ἄρπαξες τὴν ἀρραβωνιαστικιά μου καὶ τὴν κληρονομία μου! Χάσου εὐθὺς ἀπὸ τὰ μάτια μου. Δὲ θέλω νὰ λερώσω τὸ τίμιον σπαθί μου μὲ τὸ βρωμερὸ σου αἷμα.

Ὁ Χούγκ, μισοστραγγαλισμένος, ἔπεσε σὲ μιὰ πολυθρόνα μὲ τὸ πρόσωπο μελανό. Μόλις μπόρεσε νὰ μιλήσῃ, πρόσταξε τοὺς ὑπηρέτες νὰ πιᾶσουν τὸν ξένο καὶ νὰ τὸν δέσουν.

"Εκεῖνοι φάνηκαν διστακτικοὶ καὶ ἓνας εἶπε:

— Είναι όπλισμένοι, σέρ Χούγκ, κι' εμείς είμαστε άοπλοι.

— Όπλισμένοι! Κι' αυτό σας φοβίζει; Είσατε τόσοι. Αρπάξτε τον και δέστε τον, σας λέω!

Ο Μιλς όμως έβαλε τὸ χέρι του στην λαβὴν τοῦ σπαθιοῦ του και εἶπε μὲ ἀπειλητικὴ φωνή:

— Μὲ ξερετέ ἀπὸ πρὶν — δὲν ἔχω ἀλλάξει—πλησιάζετε, ἂν τολμάτε.

Τὰ λόγια αὐτὰ δὲν ἔκαναν βέβαια θαρραλέους τοὺς ὑπηρέτες.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΝΑ ΜΥΣΤΙΚΟ

Ἀγαπητοί μου,

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ μου Ἐπιστολή εἶναι «κομμάτι γιὰ μεγαλύτερα παιδιά». Θὰ πῶ μερικά πράγματα πὸν δὲν θὰ τὰ καταλάβαιναν τὰ μικρότερα. Κι' ἀφορρὴ μου δίνει ἕνα ωραιότατο γράμμα τῆς φίλης μας **Παλῆς Ἀθήνας**, πὸν εἶδε τὴν «Ἀνιέζα» και γράφει στὴ Διάπλασι τίς κρίσεις τῆς.

Τὰ κύρια πρόσωπα σ' αὐτὸ τὸ ἔργο—και θὰ τὸ εἶδατε πολλοὶ στὸ θέατρο ἢ θὰ διαβάσατε τὴν ὑπόθεσή του στὶς ἐφημερίδες—εἶναι ἕνας γέρος παπποὺς κι' ἡ ἑγγονή του. Ὁ παπποὺς τὴν ἀγαπᾷ πολύ, τὴ λατρεῖ και, καθὼς δὲν ἔχει ἄλλον στὸν κόσμο, ἐννοεῖ νὰ τὴν κρατήσῃ κοντὰ του γιὰ πάντα. Ὅσο ζῇ, λέει, δὲν θὰ τὴν παντρέψῃ. Ἀλλὰ ἡ Ἀνιέζα εἶναι πιά μεγάλη· ἕνας καλὸς νέος τὴ γνωρίζει και τὴ ζητεῖ γιὰ γυναῖκα του· ἐκείνη θέλει νὰ τὸν πάρῃ. Ὁ παπποὺς ἀντιστέκεται, τὴν περιορίζει, τὴν κλείνει στὸν πύργο του σὰ φυλακισμένη. Ἡ Ἀνιέζα, μιά μέρα, τοῦ φεύγει γιὰ νὰ παντρευτῇ. Κι' ὁ γέρος μένει ἔρημος, ὀλομόναχος γιὰ πάντα. Γιατὶ τὴν Ἀνιέζα, πὸν ἔκαμε τέτοιο κίνημα, δὲν τὴ συγχωρῇ ποτὲ κι' οὐτε θέλει νὰ τὴν ξαναἰδῇ στὰ μάτια του.

Ἀκούστε τώρα τί γράφει ἡ **Παλῆς Ἀθήνα**. «Ἄν μὲ ρωτήσης μὲ ποίαν οὐ τὸ μέρος ἡμῶνα, δηλαδὴ μὲ τοῦ παπποῦ ἢ μὲ τῆς Ἀνιέζας, κι' ἐγὼ δὲν ξέρω καλὰ-καλὰ νὰ σοῦ πῶ. Κι' ἡ Ἀνιέζα βέβαια δὲν μπορούσε νὰ περιμένῃ τόσα χρόνια ὡς νὰ πεθάνῃ ὁ παπποὺς τῆς γιὰ νὰ παντρευτῇ, οὐτε και θὰ τὸ ἤθελε ἀφοῦ τὸν ἀγαποῦσε τόσο. Πάλι, και νὰ τὸν ἀφήσῃ ἔτσι μόνο, δὲν πήγαινε. Θὰ μοῦ πῆς: ἄς τὴ συγχωροῦσε. Ναί, ἀλλ' ἀφοῦ δὲν μπορούσε: Γι' αὐτὸ, ὁ γέρος-κόντες δὲν μοῦ φαίνεται σὰν ἕνας γερο-ἐγωῖστῆς πὸν μόνος του ἔκανε τὴ

δυστυχία του και καλὰ νὰ τὰ πάθῃ —ὅπως ἄκουσα νὰ λένε—ἀλλὰ σὰν ἕνας δυστυχισμένος ἄνθρωπος ἄξιος συμπόνιας. Καὶ τὸν λυπήθηκα μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, ὅταν τὸν εἶδα στὸ τέλος καταμόναχο στὴν κῆπο του, σὰ γέρο-πλάτανο, ἐνῶ ἄρχιζε κιόλα νὰ πέφτῃ χαλάζι...»

Λοιπὸν, αὐτὸ εἶναι! Καὶ λίγοι κριτικοὶ τὸ εἶδαν, ὅπως τὸ εἶδε ἕνα κορίτσι δεκαεφτά χρονῶν, ἡ **Παλῆς Ἀθήνα**. Στὸ δράματικὸ μου, ὅσο δίκιο ἔχει ἡ Ἀνιέζα, πὸν δὲν μπορεί νὰ θυσιάσῃ τὰ νιάτα τῆς, τὴ ζωὴ τῆς, μένοντας φυλακισμένη σ' ἕναν πύργο μ' ἕνα γερο-παπποῦ, ἄλλο τόσο ἔχει κι' αὐτὸς, ὁ γέρος κόντες-Τζάννης, πὸν ἀπὸ τὴν πολλὴ του ἀγάπη δὲν μπορούσε νὰ τὴ χωριστῇ και, ἀφοῦ τοῦ ἔφυγε μιά φορά, δὲν μπορούσε νὰ τὴ συγχωρέσῃ. Κι' αὐτὸς, ὁ γέρος-πλάτανος, ὁ χαροκαμένος, ὁ ἔρημος, πὸν χάνει και τὸν τελευταῖο ἄνθρωπο πὸν τοῦ ἔμεινε στὸν κόσμο—τὴν ἀγαπημένη του ἑγγονούλα, τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς του—εἶναι ὁ δυστυχισμένος κι' ὁ ἀξιολύπητος, ὁ τραγικὸς. Στὶς πρώτες εἰκόνες τοῦ ἔργου, ὁ θεατὴς μπορεί και νὰ γελά μὲ τὰ κωμικὰ παθήματα τοῦ γέρου, τὰ ξαφνιάσματά του, τὰ πείσματά του, τοὺς θυμούς του και τὰ καλοπιάσματα. Ἀλλὰ στὴν τελευταία, ὁ θεατὴς πὸν ξέρει νὰ βλέπῃ, δὲν μπορεί παρὰ νὰ δακρύσῃ.

Νὰ σὰς πῶ τώρα κι' ἕνα μυστικὸ, ἕνα μεγάλο μυστικὸ τῆς δραματικῆς τέχνης, γιὰ νὰ τὸ ξέρετε. Στὸ σχολεῖο σὰς βάζουν καμμιά φορὰ νὰ ἀνάλυτε και δράματα, και αὐτὸ μπορεί νὰ σὰς χρησιμεύσῃ, νὰ σὰς οδηγήσῃ: Σὲ κάθε δρᾶμα—κι' ὁ κανόνας εἶναι σχεδὸ ἀνεξαίρετος—δύο πρόσωπα ἔρχονται σὲ ἀντίθεση, σὲ σύγκρουση, ἔχουν και τὰ δυὸ δίκιο, ἀδιὰφορο ποὺς νικᾷ στὸ τέλος και γίνεται ἢ μένει εὐτυχισμένος, και ποὺς νικιέται και δυστυχεῖ. Ἀς θυμηθῶμε λίγο τὴν «Ἀντιγόνη» τοῦ Σοφοκλῆ. πὸν πολλοὶ βέβαια θὰ τὴ διαβάσατε ἢ θὰ τὴν εἶδατε στὸ θέατρο. Σ' αὐτὴ τὴν τραγωδία, κι' ὁ Κρέοντας ἔχει τόσο δίκιο ὅσο κι' ἡ Ἀντιγόνη. Εἶναι βασιλικὸς, ἔβαλ' ἕνα νόμο· εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τιμωρήσῃ τὸν παραβάτη, ὅποιος κι' ἂν εἶναι. Ἀντιπροσωπεύει τὸ ἀνθρώπινο δίκαιο, τὸ συμβατικὸ ἀλλὰ, γιὰ σπουδαίους κοινωνικοὺς λόγους, σεβαστό. Ἡ Ἀντιγόνη δὲως εἶναι ἀδελφὴ. Ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸ τῆς. Πῶς νὰ φῇσῃ ἄταφο τὸ νεκρὸ του, ἐπειδὴ ἕνας νόμος, μιά βασιλικὴ διαταγή, τὸ ἀπαγορεύει; Τὸ κάνει παρὰ τὸ νόμο, γιὰτὶ ἔτσι πρέπει. Κάνει ὅπως τῆς λέει

ἡ καρδιά τῆς ἡ ἀδελφικὴ. Ἀντιπροσωπεύει κι' αὐτὴ ἕνα δίκαιο ἐπίσης μεγάλο και σεβαστό: τὸ φυσικὸ. Μπορεῖ ποτὲ νὰ πῇ κανεὶς πὼς εἶχε ἄδικο κι' ὁ Κρέοντας; Κι' ἀκριβῶς γιὰτ' εἶχαν δίκιο κι' οἱ δυὸ, ἡ σύγκρουσή τους μᾶς ἐνδιαφέρει και μᾶς συγκινεῖ τόσο: εἶναι τὸ δρᾶμα, τὸ ἀληθινὸ δρᾶμα.

Ἀς ἰδοῦμε τώρα και τὴ «Στέλλα Βιολάντη»—ἔργο πολὺ γνωστὸ σας κι' ἀπὸ τὸ θέατρο κι' ἀπὸ τὸ βιβλίο. Νομίζετε πὼς κι' ὁ Παναγῆς Βιολάντης, ὁ ἄγριος ἐκείνος πατέρας τῆς Στέλλας, εἶχε ἄδικο; Καθόλου! Ἡταν κι' αὐτὸς σὰν τὸν Κρέοντα. Καὶ κάπου μάλιστα τὸ λέει κι' ὁ ἴδιος. «Εἶμαι σὰν τὸν καλὸ και δίκαιο βασιλιά, πὸν και τὸ γιὸ του ἀκόμα μπορεί νὰ φυλακίσῃ, νὰ σκοτώσῃ, ὅταν πηγαίνῃ ἐνάντια στὸ νόμο του». Κι' ὁ Παναγῆς Βιολάντης, σὰν οἰκογενεάρχης, σὰ βασιλιάς στὸ σπῆτι του, εἶχ' ἕνα νόμο: Ὑπακοή, πειθαρχία. Ἡ γυναῖκα του, ἡ ἀδελφὴ του, τὰ παιδιά του, δὲν μπορούσαν, δὲν ἔπρεπε νὰ κάνουν τοῦ κεφαλιοῦ τους, παρὰ ἐκεῖνο πὸν ἤθελε αὐτὸς. Ἀλλοιῶτα ἡ οἰκογένεια δὲν ἔβαν εὐτυχισμένη. Καλὰ, κακὰ, αὐτὸ ἐπίστευε ὁλόφουκα. Κι' ὅταν ἡ Στέλλα—μὲ τὸ δίκιο τῆς κι' αὐτὴ, γιὰτὶ ἤθελε νὰ πάρῃ ἐκεῖνον πὸν τῆς ἄρεσε κι' ὅχι ἐκεῖνον πὸν τῆς ἔδινε ὁ πατέρας τῆς, γιὰτὶ δὲν ἤξερε πὼς ὁ μορφονιὸς πὸν προτιμοῦσε, ἦταν ἕνας παλιανθρωπάκος—σῆκωσε κεφάλι, ὁ πατέρας τῆς τὴν τσάκισε. Βέβαια, ὁ θεατὴς συμπάθει και λυπᾷται μόνο τὴ Στέλλα. Ἀλλ' ἅμα σκεφθῇ καλὰ, βλέπει πὼς κι' ὁ πατέρας τῆς εἶν' ἕνας δυνατὸς χαραχτήρας ὅσο κι' ἡ κόρη του, κι' ἀκόμα πὼς, κατὰ τίς ἰδέες του, ἔχει δίκιο ὅσο κι' αὐτὴ. Κι' ἴσως μάλιστα ἀκόμα περισσότερο, γιὰτὶ ἂν ὑποχωροῦσε και τῆς ἔδινε τὸν παλιανθρωπάκο πὸν ἤθελε, θὰ γινόταν δυστυχισμένη. Θὰ πῆτε: ἡ Στέλλα πέθανε, πὸν εἶναι χειρότερο. Ναί, μὰ ὁ σκοπὸς τοῦ πατέρα τῆς δὲν ἦταν νὰ τὴν πεθάνῃ. Τὴ φυλάκισε μόνο γιὰ νὰ τὴν κάμῃ νὰ μετανοήσῃ, νὰ πάρῃ τὸν ἄλλον πὸν τῆς ταίριαζε και νὰ εὐτυχίσῃ.

Ἔτσι λοιπὸν εἶναι τὸ καθαυτὸ δρᾶμα: Ὅταν και τὰ δυὸ μέρη πὸν συγκρούονται ἔχουν δίκιο. Ὅταν ἔχῃ δίκιο μόνο τὸ ἕνα, και τᾶλλο βρίσκειται φανερά κι' ὁλότελα στὸ ἄδικο, τὸ δρᾶμα εἶναι ἀδύνατο ἢ γυρίζει στὴν κωμωδία.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΗΤΑΝ ΒΡΑΔΥ

Ἦταν βράδυ...

Ἡ βαρκούλα μὲ χάρη κυλοῦσε

Και μὲ χάρη

Κάποιο κύμα τρελλὸ τὴ φίλοῦσε,

Ἡ κιθάρα

Ἦχους πάντα θλιμμένους σκοροῦσε.

Μὲ λαχτάρα

Ἡ ξανθοῦλα γλυκὰ τραγουδοῦσε.

Τὸ πανάκι

Δροσερὸ τῆς στεριάς τὸ φυσοῦσε

Ἀσράκι

Κι' ἡ βαρκούλα στὸ κύμα γλυστροῦσε.

Μά, τί κρίμα!

Τὸ φεγγάρι μεμιᾶς σκοτεινιάζει,

Και τὸ κύμα

Σκοτεινὸ, παγερὸ τώρα σπάζει.

Ἡ ξανθοῦλα

Τὸ τραγοῦδι τῆς κόβει μὲ θλίψη,

Κι' ἡ βαρκούλα

Στὸ μικρὸ λιμανάκι ἔχει στρίψει

Ἦταν βράδυ

Στὴ ζωὴ τοῦ φτωχοῦ γεροντάκου

Ποῦ σὰ χάρη

Περνᾷ, σβεῖ, πεθαίν' ἡ χαρὰ του.

Ἦταν βράδυ

Κι' ἦταν φῶς φεγγαριοῦ τὸ παιδί του,

Και μαυράδι

Ἡ ἀρόσηπὴ τώρα θανὴ του.

Νέα Ἑλλάς

ΕΝΑ ΠΟΥΛΑΚΙ

ΚΑΙ ΚΑΤΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Σήμερα τὸ πρωὶ ἦθε ἕνα πουλάκι στὴν τᾶση πὸν ἔγραφα. Ἦταν χαριτωμένο και μικρὸ σὰν ἕνα πουλάκι ἀλήθεια και ξαφνισμένο κι' αὐτὸ ἀπ' τὰ πράγματα πὸν ἔβλεπε γύρω του. Μπόρεσα και τὸ ἔπιασα στὸ χέρι μου κι' ἔπειτα τὸ ἔβαλα στὸ παράθυρο ἀφήνοντάς το νὰ πετάξῃ, ἀφοῦ τοῦ ἔδωσα χαίρετισματα και φιλιὰ γιὰ ὅπου θὰ πήγαινε.

Τὸ βράδυ τ' ἄλλα κορίτσια βῆκαν ἔξω κι' ἐγὼ κάθησα στὴν ταράτσα, μόνη μου, στὴ γωνιά, στὸ μπάγκο, διαβάζοντας και κοιτάζοντας τὰ σύννεφα πὸν ταξίδευαν στὸν οὐρανὸ.

Εἶμαι τόσο εὐχαριστημένη πὸν εἶμαι μέσα ἂν και εἶμαι μόνη μου. Ἐκείνη ἡ γωνιά τῆς ταράτσας μοῦ ἔχει γίνει ἀγαπητὴ ἔτσι καθὼς μοιάζει σὰν μιά παλιὰ ζωγραφιά, μὲ τὰ δυὸ πυκνόφυλλα δέντρα πλάι πὸν φιλοξενοῦν εὐχάριστους μικροὺς τραγουδιστάδες, τὴν κληματαριά ἀπὸ κάτω πὸν ἀπλώθηκε μὲ τεμπελιά στὰ κάγκελα κι' αὐτὸ τὸ στενὸ κομμάτι τοῦ δρόμου πὸν φαίνεται, μὲ τὸ παλιὸ σπιτάκι μιάς συμπαινετικῆς γρηούλας και μὲ τοὺς παράξενους γάτους, πὸν μαζεῖονται πάντα ἐκεῖ σὰν νὰ ἔχουν συνεδρίαση και τρῶνε τὰ καλὰ πὸν τοὺς εἶχνει ἡ γριά τους φίλη, ἀπ' τὸ παράθυρο.

Οἱ καμπάνες ἄρχισαν πάλι νὰ κτυποῦν μ' ἐκεῖνο τὸν τρόπο πὸν νομίζεις ἀλήθεια πὼς μόλις ἐκείνη τὴ στιγμή ἔφθασαν και λένε γρήγορα-γρήγορα, δυνάτὰ και χαρούμενα ὅτι αὐριο θὰ ξημερώσῃ μιά καλὴ κι' ὁμορφὴ μέρα,

ὅτι πρέπει κάθε κακὴ σκέψη πὸν ἔκανε κι' ὅ,τι λύπη σοῦ προξένησαν, νὰ τὴν ξεχάσῃς γρήγορα.

Αὐτὲς οἱ καμπάνες πὸν κάνουν τοὺς ἄλλους νὰ κλείνουν τ' αὐτιά τους, ἐμὲνα μοῦ λένε τόσα ωραῖα πράγματα κάθε ἀπόγευμα, κάθε ἀπόγευμα. Βρίσκω τόση μουσικὴ μέσα στοὺς ἤχους τους κι' ὅποτε τίς ἀκούω δὲν μένει τίποτα ἀπ' αὐτὰ πὸν λένε πὸν νὰ μὴν τὰ καταλαβαίνω και νὰ τὰ νοιώθω...

Βραδυάζοντας, ἐκεῖ πὸν συλλογιόμουν, ἕνα πουλάκι ἦλθε ἐλαφροπετώντας, σταμάτησε στὴ σπασμένη στάμνα κι' ἦπιε μιά γουλιὰ νερὸ κι' ἔφυγε πάλι βιαστικά. Ποιὸς ξέρει, λέω, θὰ εἶναι τὸ ἴδιο πουλάκι πὸν μ' ἐπισκέφθηκε τὸ πρωὶ κι' ἦλθε τώρα νὰ μ' εὐχαριστήσῃ γιὰ τὴν ἐλευθερίαν πὸν τοῦ ἔδωσα:

Δελούδω

ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

Καθισμένη στὸ πεζοδρόμιο μὲ δυὸ ἢ τρία καλάθια φρούτα, περιμένει ἡ ἑμορφὴ Γυφτοπούλα.

Κόσμος πολλὺς περνᾷ ἀπ' αὐτὸ τὸ δρόμο, χωρὶς ὅμως νὰ τὴν προσέχῃ κανεὶς. Κι' ὅμως εἶναι μιά ἐξαιρετικὴ ὑπαρξὴ ἡ μικρὴ αὐτὴ κόρη, κι' αὐτὸ θὰ τὸ ἔλεγε μόνον ἐκεῖνος πὸν γιὰ λίγο θάρρηνε μιά ματιά στὴ γλυκειὰ μορφὴ τῆς. Ποτὲ δὲν τὴν εἶδα ὀρθία. Πάντα καθισμένη πίσω ἀπὸ τὰ καλάθια μὲ τὰ φρούτα, ἄφηνε μὲ χάρη νὰ φαίνεταί ἕνα κεφαλάκι μὲνα στεφάνι ἀπὸ σγουρὰ μαῦρα μαλλιά, και δυὸ μάτια πούχαν τὸ χρώμα τοῦ βουρκαμένου οὐρανοῦ. Τὸ πρόσωπό τῆς ἔχει μιά ἀγωνιώδη ἔκφραση, ἴσως γιὰτὶ ζητεῖ πελάτη και φθάνει ἕνας πελάτης γιὰ νὰ μεταβάλῃ τὴν ἔκφρασή τῆς.

Ναί! ἄμέσως ἕνα γλυκὸ χαμόγελο σκορπίζεται στὸ πρόσωπο τῆς Γυφτοπούλας. Καὶ παίρνοντας τὰ λεπτὰ μὲ μιά χαριτωμένη κίνηση, τὰ βάθει σὲνα σακκούλακι πούναι κρεμασμένο στὸ λαιμὸ τῆς κι' ὅταν τὸ βλέπει νὰ γεμίζει, στὸ πρόσωπό τῆς σκορπίζεται ἡ χαρὰ τῆς ἱκανοποίησης.

Ὅταν ὅμως μὲ ἀπελπισία βλέπει τὴ σακκούλισσα ἄδεια, τὸ πρόσωπό τῆς σκεπάζεται μιά μελαγχολία πὸν τὴν κάνει ἀκόμη πὸν συμπαθητικὰ.

Συχνὰ βλέπω τὴν ὁμορφὴ αὐτὴ γυφτοπούλα! Πάντα νοιώθω μιά ἀλλόκοτη γοητεία στὸ ἀντίκρουμά τῆς.

Ὀλιμμένη Γοητεία

ΔΕΙΛΙΝΟ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ

Τὸ καραβάνι πούλησε στὴν πόλιν ὅλο τὸ ἐμπόρεμά του, γλυκοὺς μαύρους χουρμάδες, και γυρίζει πίσω στὴ δροσερὴ δασὴ. Εἶναι ὅρα τώρα πὸν ἀφῆσαν πίσω τους, τοὺς ψηλοὺς μυαροῦς, τίς τελευταῖες χουρμάδες. Μόνον οἱ πυραμίδες ὑψώνονται στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα.

Ἡ μὲ πλεονὰς τους, γκοῖζα, σκοτεινὴ μόλις διακρίνεται, ἐνῶ ἡ ἄλλη ὅπως εἶναι γυρισμένη δυτικὰ εἶναι λουσμένη ὅλη μ' ἕνα κτρινωπὸ χρώμα πὸν γίνεται σκοῦρο πορτοκαλλί στὴ βάση και χρυσὸ στὴν κορυφή.

Ἔτσι ἡ τριγωνικὴ ἐπιφάνεια μοιάζει μὲ ἰδιότροπο μοντέρνο δισκάκι. Ὁ ἥλιος φταίει. Ἐκεῖνος ἔχει πιά δύσει. Μὰ μερικὲς τοῦ ἀκτίνες γλύστρησαν ἀνάμεσα ἀπ' τὴ χαλαματὶα τῆς γῆς και τ' οὐρανοῦ. Σὰν μαγικά ραβδία ἀγγίζοντας τὸ κάθε τι τὸ στόλισαν πλούσια.

Ὁ γέρο φελάχος μὲ μισόκλειστα μάτια κοιτᾷ μὲ μὲνι ἀσυγκίνητος στὴν ὁμορφιὰ τῆς φύσης. Μὲ τὸ ἕνα χέρι του χαϊδεύει τὸ γεμάτο πουγγί του, μὲ τ' ἄλλο κρατᾷ τὰ χαλαρωμένα χαλινάρια τῆς ἀρροκίνητης καμήλας του. Εἶναι εὐχαριστημένος.

Δίπλα του ὁ γιὸς του, ἕνας νέος λεβέντης, ζωηρὸς γεμάτος σφρίγους, εἶναι εὐαίσθητος, κάθε τί ὁμορφο μιλὰ στὴν ψυχὴ του. Κοιτάζει ἐκστατικὰ τὸν οὐρανὸ μ' ὀρθάνοιχα μάτια. Εἶναι ὥρατος ἔτσι μὲ τ' ἄνορθωμένον κορμί του πὸν ταλαντεύεται ἐλαφρὰ στὸ ρυθμικὸ βάδισμα τῆς καμήλας του. Κι' εἶναι πὸν ὁρατὸ τὸ πρόσωπό του μὲ τὰ κανονικὰ ἀνδρικὰ χαρακτηριστικά, τὸ ἡλιοκαμένο σὰν μπρούτζινο μέτωπό του!

Τὸ βλέμμα του ἀπληστα πλανιέται στὸν ποικιλόχρῳο οὐρανὸ. Κάθε χρῶμα ἀλιώτικη ἔκφραση τοῦ δίνει. Ἀγριεῖ θωρόντας τὰ κόκκινα πὸν τόσο ἀφθονα ἔχουν χυθεῖ ἐκεῖ χαμηλὰ δίπλα στὶς πυραμίδες πὸν τίς κορνιζοῦν φανταχτερά. Κι' ἐκεῖνα κεῖ τὰ χρυσαφένια φεστώνια γύρω στὰ μικρούλκα κτρινωπὰ συννεφάκια τοῦ συννεφιάζουν θαρρεῖς τὴν ὄψη. Μὰ κάποτε σταματώντας τὸ πάνω στὴ ρόδινη ἔκταση πὸν ἀπλώνεται πὸν ψηλὰ, λαχταρᾷ θαρρεῖς, γλυκαίνει και μελαγχολεῖ. Κι' ἔξαφνα μ' ἕνα ἀνυπόμονο κίνημα σκύβει τὸ κεφάλι και χτυπώντας μὲ τὸ χέρι του τὸν ψηλὸ λαιμὸ τῆς καμήλας του τὴν προτρέπει σ' ἕνα γοργὸ βάδισμα. Ἔχουν τόσες ὁρὲς δρόμο ἀκόμα κι' ὁ νέος βιάζεται, βιάζεται πολὺ. Τὸν περιμένουν. Τὸν περιμένει ἡ γλυκειὰ του Κάντρα μὲ τὰ κατὰμυρα σχιζάτα μάτια τῆς και τίς γυριστὲς βλεφαρίδες. Ἔτσι εἶπαν, πὼς ὕστερα ἀπ' αὐτὸ τὸ ταξίδι του θὰ παντρευτοῦν. Τῆς ἀγόρασε τόσα ὁμορφα στολίδια γιὰ νὰ τὰ φορῇ στὸ Ραμαζάνι και νὰ καμαρώνει!

Ὁ γέρο πατέρας του ξαφνισμένος ταχύνει κι' αὐτὸς τὸ βῆμα τῆς γέφυρας καμήλας του και τρέχει πίσω του. Σὲ λίγο οἱ μακρονεὲς σιλουέτες θολῆς ἀπ' τὰ σύννεφα τοῦ ἁμμου πὸν σηκώνουν στὸ γοργὸ πέρασμά τους χάνονται ὁλότελα.

Καὶ τὰ χρώματα σβήνουν σιγά-σιγά κι' οἱ πυραμίδες συνταυτίζονται μὲ τὸ γκοῖζο χρῶμα τῆς ἁμμου και τ' οὐρανοῦ. Ἀπ' τὴν πόλιν ἄλλα καραβάνια πλησιάζουν σιγά-σιγά και χάνονται πάλι στὸ σκοτεινὸ ὁρίζοντα.

Ἰουλιέττα Ρωμαιοῦ

ΑΛΙΚΗ

Εἶχα νὰ τὴν δῶ ἔξη χρόνια. Ἐξη χρόνια! Μιά ὁλόκληρη ζωὴ! Τί δὲν συμβαίνει μέσα σ' ἕνα τόσο διάστημα, πόσα πράγματα χάνονται, σβήνουν και ποσα καινούργια. Ὅλα ἀλλάζουν γύρω μας ὅπως και μεῖς οἱ ἴδιοι, χωρὶς καλὰ-καλὰ νὰ τὸ καταλαβαίνουμε. Στὸ μυαλό μου ὅμως εἶχε μείνει ἀκέραια ἡ εἰκόνα τῆς τότε Ἀλίκης: ἕνα κοριτσάκι ἀδύνατο, μὲ κοντὰ καλτσάκια πὸν πάντα ἔπεφταν, και μ' ἕνα χλω-

μὸ προσωπάκι, ὅπου ἔλαμπαν δυὸ μεγάλα, κατάμαυρα μάτια. Αὐτὴ τὴν εἰκόνα περιμένα σχεδὸν νὰ ξαναδῶ, τώρα, ὕστερα ἀπὸ τόσον καιρὸ. Γιατὶ μοῦ φαινόταν πὼς χθὲς ἀκόμα τῆς εἶχα πεῖ ἀντίο, σ' ἐνὰ ἡλιόλουστο ἀκρογιάλι, τὴν ὥρα πού τὸ μεγάλο βαπόρι ἦταν ἑτοιμὸ νὰ τὴν πάρῃ μακριὰ, σὲ ξένα χιλιοτραγουδιμένα μέρη.

Κι' ἔξαφνα εἶδα μπροστά μου μιὰ σωστὴ κοπέλλα, τόσο ἀλλοιώτικη ἀπὸ τὴν εἰκόνα πού εἶχα χαράξει στὸ νοῦ μου, ὥστε στὴν ἀρχὴ τὰχασα λίγο... Ψηλὴ, ἀλλὰ πάντοτε λεπτὴ, μὲ κυπαρισσένια κορμίστασι καὶ λίγο πιδ μελαχροινί, — ἴσως νὰ ἔπαιζε γιαντιδὴ ἢ πολὺ ἡλιοθεραπεία καὶ τὰ σπῶρ.

Ἀλλὰ ἐκεῖνο πού σ' ἔκανε νὰ τὴν κοιτάξῃς ἀμέσως περισσότερο, ἐκεῖνο πού σὲ τραβοῦσε ἦταν τὰ μάτια τῆς. Ἀπὸ μικρὴ ἔλεγαν πὼς εἶχε ὠραία μάτια, ἀλλὰ ποτὲ δὲν τὰ εἶχα προσέξει τόσο, ὅσο αὐτὴ τὴ στιγμή πού τὴν ξανάβλεπα. Μεγάλα, σχιστά, μὲ κἂτι πυκνὰ καὶ μακριὰ ματόκλαδα, πού τοὺς ἔρριχναν μιὰ ἐλαφρὴ σκιά, τόση, ὅση χρειαζόταν γιὰ νὰ μετριάσῃ λίγο τὴ μεγάλη τους λάμψη. Γέμιζαν ὅλο τὸ πρόσωπο καὶ σ' ἔκαναν νὰ μὴν προσέχῃς τίποτε ἄλλο...

Ἀλλὰ εἶναι γραφτὸ ποτὲ μιὰ χαρὰ νὰ μὴν εἶναι ἀπόλυτη, πάντα κἂτι ἔρχεται νὰ σκιάσῃ τὴν εὐτυχία μας, κλέβοντάς μας, ἔτσι, τὴ μισὴ εὐχαρίστηση. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ τώρα. Μόλις τῆς εἶχαμε εὐχηθεῖ τὸ «καλὸς ὥρις» καὶ μιὰ λέξη, ἀμέσως, μᾶς ἔκοψε ὅλη τὴ χαρὰ.

— Ξέρετε, δὲ θὰ μείνω παρὰ δεκαπέντε μέρες.

Αὐτὸ ἦταν· κι' ὅλη ἡ χαρὰ μου χάθηκε. Δεκαπέντε μέρες... σχεδὸν τίποτα, λίγα λεπτά μέσα στὰ τόσα χρόνια. Γιατὶ νὰ ξαναφύγῃ ἔτσι γρήγορα; Κι' ἐνὰ δάκρυ θόλωσε τὰ μάτια μου, δάκρυ χαρᾶς καὶ λύπης μαζί, ὅπως κι' ὅλη μας ἡ ζωὴ.

Παλιὰ Ἀθήνα

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΕΛΑΦΙ ΚΑΙ ΜΑΪΜΟΥ

Τὰ ζῶα στὸ Πικνὸ Λάσος ἔκαναν ἕνα διαγωνισμό Καλλονῆς. Μετὰ τὴν ἀνακοίνωση τῶν ἀποτελεσμάτων, ὁ πῖθηκος καρόιδευσεν τὸ ἐλάφι, ἐπειδὴ πῆρε μόνον τρίτο βραβεῖο. Τότε τὸ ἐλάφι τὸν ρώτησε ἀπλά:

— Ἐσὺ τί βραβεῖο πήρες;

— Σ' αὐτὴ τὴν ἐρώτηση, ἡ μαῖμου ἔκανε ἕνα μορφασμὸ σὰ νὰ τὴ δάγκασε φίδι, καὶ τῷβαλε στὰ πόδια...

Δὲν εἶχε πάρει οὔτε Εὐφῆμο Μνεῖα!...

Περιπλοκάς

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μικρὴ Σοφία ξεφυλλίζει ἐν' ἀκοπο βιβλίον κι' ἀπορεῖ:

— Πῶς μπόρεσαν νὰ γράψουν τὰ γράμματα ἐκεῖ-μέσα;

Αυσόχαρτο

Ὁ παππούς στὸ μικρὸ Τοτό:

— Ἰδὲς! τώρα εἶσαι ἕξη χρονῶν καὶ μὲν εἶσαι ψηλὸς σὰν τὴν ὀμπρέλλα μου.

Κι' ὁ Τοτός:

— Μὰ πόσων χρονῶν εἶναι ἡ ὀμπρέλλα σας;

Δανάη

26105 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Λύσεις Πνευματικῶν Ἀσκήσεων ἀπὸ τὰ φυλλάδια τῆς Δ' τριμηνίας τοῦ 1932 (Σεπτεμβρίου - Νοεμβρίου).

Γίνονται τέσσαρις Διαγωνισμοὶ Λύσεων τὸ χρόνο μὲ πολλὰ βραβεῖα, ἕνας καθε τριμηνία. Ὁ 26105 πού προκηρύσσεται σήμερον, εἶναι τῆς Δ' Τριμηνίας καὶ θὰ διαγωνισθῶν σ' αὐτὸν ὅσοι θὰ λύσουν Πνευματικὰς Ἀσκήσεις ἀπὸ τὸ σημερινὸ φυλλάδιον ὡς τὸ τελευταῖον τοῦ Νοεμβρίου 1932.

Οἱ παλαιοὶ συνδρομηταὶ ξέρουν τοὺς ὅρους πού μένουν οἱ ἴδιοι. Οἱ νέοι θὰ τοὺς μάθουν ἀπὸ τὸν Ὁδηγὸ τοῦ Συνδρομητοῦ πού, ἂν δὲν τὸν ἔχουν, πρέπει ἀφεύκτως νὰ τὸν ἀγοράσουν (τιμᾶται δρ. 5 καὶ ταχυδρομικῶς δρ. 6). Γιατὶ στὸν Ὁδηγὸ θὰ βροῦν ὅλους τοὺς ὅρους τῆς συμμετοχῆς σὲ κάθε Διαγωνισμό καὶ γενικὰ σ' ὅλη τὴν κίνησιν.

Ἐπειτα θὰγοράσουν ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου *χαρτὶ τῶν λύσεων ἢ λυσόχαρτο*, ὅπου, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Διαγωνισμοῦ, γράφονται οἱ λύσεις. (Σὲ ἄλλο χαρτὶ γραμμένες, λύσεις δὲν εἶναι δεκτές.) Θὰ στείλουν τὸ ἀντίτιμον (δρ. 3,50 ἀπὸ τὸ Ἑσωτερικὸ καὶ δρ. 5 ἀπὸ τὸ Ἑσωτερικὸ) καὶ θὰγοράσουν μιὰ δεσμίδα μὲ 13 φύλλα, πού ἀρκοῦν γιὰ τίς λύσεις μιᾶς τοιμηνίας. Ὅσο γιὰ τὴν προθεσμίαν πού θὰ τίς στέλνουν, αὐτὴ σημειώνεται ἐπάνω ἀπὸ τίς Πνευματικὰς Ἀσκήσεις κάθε φυλλαδίου. Οἱ λύσεις π. χ. τοῦ σημερινοῦ εἶναι δεκτὲς ὡς τίς 3 Νοεμβρίου. Ἐχουν λοιπὸν καιρὸς, ὅσοι θέλουν νὰ διαγωνισθῶν, νὰ προμηθευθῶν καὶ Ὁδηγὸ καὶ χαρτὶ.

ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

Ἀθήναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 30ην Αὐγούστου 1932

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκῆς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρῶσω πρόστιμον. Ζυγίζετε τα καὶ βάψετε τὸ γραμματόσημό σωστῶ.

— Δὲν ἀπαντᾷ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράγματα πού τὰ ἔχει ὁ Ὁδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6 γιὰ τὸ Ἑσωτερικὸ καὶ 7 γιὰ τὸ Ἑσωτερικὸ, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὁποῖος θέλει νὰ λαβαῖν μέρους στὴν κίνησιν.

ΜΕ τὸ σημερινὸ φυλλάδιον μπαίνουν στὴν 4η τριμηνία τοῦ 1932. Γιατὶ, καθὼς ἔχετε, ὁ χρόνος ὁ δικός μας τελειώνει τὸ Νοέμβριον. Τὶ γρήγορα πού πέρασε κι' αὐτός, ἔ; Ὅπως πέρασαν κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι, οὔτε ἀργότερα οὔτε γρηγορότερα...

Σήμερα προκηρύσσεται κι' ὁ νέος Διαγωνισμὸς Λύσεων Πνευματικῶν Ἀσκήσεων Ἀσ διαβάσουν καλὰ τοὺς ὅρους ὅσοι εἶναι νὰ λάβουν μέρος γιὰ πρώτη φορά, κι' ἂς πᾶν, οἱ ἀντιθεοί, νὰ μοῦ στέλνουν λύσεις παρὰ τοὺς ὅρους, ὅπως ἔκαναν ὡς τώρα.

Φρόσω Γαρουφαλῆ, πού με παρακολουθεῖς 12 χρόνια καὶ μοῦ ἐκφράζεις τὴν εὐγνωμοσύνην σου γιὰ τὴν τέρψη καὶ τὴν ὠφέλεια πού σοῦ ἔδωσα, σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ καλὸ σου γράμμα. Σοῦ ἔστειλα τὸν τόμο τοῦ 1914 καὶ τὸ Σῆμα.

Ἐλαβα τὴν φωτογραφία, Ἰάσων. Χαίρω πού περνᾷς τόσο ὠραία στὸ χωριό. Ἐ, πῶς πάει τὸ Κρυπτογραφικὸ; Κοντεύεις νὰ

τὸ λύσῃς μὲ τὴ μέθοδο τοῦ Νάρκισσου; Νᾶ σὲ ἰδῶ!

Κάνεις πολὺ καλὰ, Μπουμπουλίνα, πού δὲν τεμπελίζεις τώρα τὸ καλοκαίρι ἀλλὰ καταγίνεσαι καὶ σὲ πνευματικὴ ἐργασία. Πολὺ ἐκλεκτὰ πράγματα, βλέπω, διαβάσεις. Ἀλλὰ νὰ μοῦ γράψῃς καὶ κάπου-κάπου.

Χαίρω πολὺ. παλιὰ μου Παρηγοριά, πού ξαναρχίζεις νὰ μοῦ γράφῃς. Τὸ ψευδώνυμό σου εἶν' ἐλεύθερο καὶ μπορεῖς νὰ τὸ ἀνανεώσῃς ὅταν θέλῃς. Γιὰ τὰ καλὰ λόγια σ' εὐχαριστῶ πολὺ.

Χρυσοσύμφωτο, μοῦ ἄρεσε πολὺ ἡ περιγραφή τοῦ ὠραίου αὐτοῦ χωριοῦ, πού τὸ εἶχα βέβαια ἀκούστα, γιὰτ' ἦταν κι' ἡ ἀγαπημένη διαμονὴ ἐνὸς μεγάλου κεκρυφαίου λογοτέχνη, τοῦ Κ. Θεοτόκη. Δὲν ἀμφισβῶ πῶς, σὰ Διαπλάσσοῦλα, θὰ καταβάλλῃς κάθε προσπάθεια νὰ προβιβάξῃς αὐτὴν. Τὸ ψευδώνυμό ἀνεκρίθη.

Ὁρατο, ἂν καὶ λιγὰκι δυσανάγνωστο, τὸ γράμμα σου, Γιολλάνα. Θὰ λυπηθῇς βέβαια ὅταν τελειώσῃς ἡ ὠραία ζωὴ αὐτῶν τῶν 15 ἡμερῶν. Πολὺ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ἐσοπάθωμα καὶ χαίρειν τις νέες μου φίλες. Ἐστειλα πέντε τετράδια.

Ἐξυπνο Ἀστέρη, ἰδοὺ κι' ἡ ἀπάντησή μου πού θὰ σ' εὐχαριστήσῃ. Τὸ γραμματάκι σου μοῦ ἄρεσε πολὺ. Κι' ἐπειδὴ μὲ ρωτᾷς, σοῦ λέω ὅτι μόνον τὸ γράμμα θὰ τῷθελα καθαρότερον, γιὰτὶ τὸ μελάνι σου εἶναι ἀρκετὰ σκορόρο. Καὶ στὴν ἄλλη σου ἐρώτησιν ἀπαντῶ ναι.

Μικρομέγαλη, ἔλαβα καὶ τὰ δυὸ γράμματά σου, πού τὰ ἔδωσα καὶ στὸν κ. Φαίδωνα, γιὰ νὰ ἰθὺ στὸ ἕνα τίς ἐντυπώσεις σου ἀπὸ τὴν «Ἀνέκτα», καὶ στὸ ἄλλο τίς ἐξυπνότερες παρατηρήσεις σου γιὰ τὸ «τράκ». Ἐχεις πολὺ δίκιο γιὰ τὰ συγχαρητήρια. Κατάντησαν «μὲδον» καὶ δὲν ἔχουν πιὰ καμμιὰ ἀξία. Κι' ἐπειδὴ πιάδουν καθε φορὰ καὶ πολὺ τόπο (διαβιάζω... διαβιάζω...) τὰ σταματῶ. Ὅποιοι θεωρεῖ ὑποχρέωσή του νὰ συγχαρῇ κάποιον, ἄς τὸ κάμῃ μὲ Μικρὴ Ἀγγελία.

Ἡ μαμμά σου, Γιόλα, νὰ γίνῃ καλὰ, κι' ὅλ' αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτα. Γράφω μου τὰ νέα σου, πού ἐλπίζω κι' εὐχομαι νὰ εἶναι εὐχάριστα. Χαίρω πού γινώσκεις τὴ Νινέττα.

Ἡ ἀπουσία τοῦ προέδρου σας, Ἐργένε, πού ἦρθε στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ σπουδάσῃ, θὰ σᾶς βάλῃ βέβαια σὲ κάποια ἀμηχανία· ἀλλ' ἂν ἔχετε θέλησιν καὶ ζήλῳ, δὲν θὰ σᾶς εἶναι δύσκολο νὰ τὸν ἀναπληρώσετε. Στὰ ἐσωτερικά τῶν Συλλόγων δὲν ἐπεμβαίνω. Ὅπως δὲν ποτε, δὲν θὰ σᾶς ἀρνηθῶ τὴ συμβουλὴ μου, ἂν παρουσιασθῇ κανένα ζήτημα.

Φαντάζομαι Ἀγγελουδί τῶν Ὀνειρών, τί ὠραία θὰ περνᾷς στὴν Τήνον μὲ τὴν Ἀτθίδα καὶ τὴν Ἠλιόβγαλτη. Κρίμα πού δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ τὴν εὐγενική σου πρόσκλησιν καὶ νάρθῶ νὰ ξεκουρασθῶ κι' ἐγὼ ἐκεῖ λίγες ἡμέρες. Πραγματικῶς εἶναι ὠραῖο τὸ καινούριό μου μυθιστόρημα κι' ὅσο προχωρεῖ τόσο περισσότερο θὰ σοῦ ἀρέσῃ.

Εἶσαι δικαιολογημένη, Τιτίνα, ἀφοῦ ἦταν στὴ μέση κι' ἀρρώστια. Ἡ ἀπάντησή σου εἶναι δεκτὴ. Στὸ προηγούμενον γράμμα σου ἀπῆντησα, καθὼς θὰ εἶδες, στὸ φύλλο τῆς 13 Αὐγούστου, ἴσα-ἴσα τὴν ἡμέρα πού ἐγράφεσ' τὰ παράπονά σου. Χάνατε τὴν ὁπομὴν κι' ἔχετε δίκιο· ἀλλὰ κι' ἐγὼ, μ' αὐτὴ τὴ γραμματοπλημμύρα, μπορῶ νὰ μὴ ἀργῶ. . . Εἶπα σὸν κ. Φαίδωνα αὐτὸ πού γράφετε γιὰ τὸ «ἀδύνατο μαρτύριο» τοῦ Ταντάλου καὶ τῶν ἄλλων στὸν Ἀἴν. Ἐ, μὲ κάποια ὑπερβολή, πα-

ζοντας στὸ τέλος, εἶπε πῶς κι' αὐτὸ κανεῖς, μὲ τὸν καιρὸ, τὸ συνηθίζεις...

Δάκρυ Ψυχῆς, τὰ ἔλαβα ὅλα. Χαίρω πολὺ πού ξαναρχίζεις στὴν κίνησιν. Σοῦ ἔστειλα καὶ τρία τετράδια κι' ἔτσι σοῦ ἐξώφλησα τὸ βραβεῖο σου. Ἐλπίζω τώρα νὰ μοῦ γράψῃς συχνὰ καὶ νὰ ξαναπάρῃς ἕνα τέτοιο βραβεῖο...

Ἡ σινική μελάνη, Κισσὲ τῶν Βράχων, δὲν εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὸν Διαγωνισμό Ζωγραφικῆς, ὅταν μπορῇ νάντικατασταθῇ μὲ κοινὴ, ὅπως δὲν ποτε μαύρη. Ἀλλὰ ὑπάρχει σήμερον, πού ὅλες οἱ μελάνες εἶναι γαλάζιες καὶ ξέθωρες; Π: χ: μὲ τὴ μελάνη σου μὴ γράφεις σήμερον, δὲν θὰ γινώταν καθόλου καλὴ ζωγραφία. — Ἐλαβα ὅσα μοῦ ἔστειλες.

Τὸ γράμμα σου, Κουρσάρε, εἶναι ἀπὸ τίς 18 Αὐγούστου, σοῦ ἀπαντῶ σήμερον, στίς 30, ὥστε δὲν ἄργησε καὶ πολὺ νὰ ἔλθῃ ἡ σειρὰ σου. Περιμένω τώρα τὸ ἄλλο μὲ τίς φωτογραφίες καὶ φιλῶ τὰ καλὰ μου παιδιὰ πού σὲ παρακάλεσαν νὰ μοῦ γράψῃς τὰ φιλιὰ τους.

Ναί, Πονεμένη Ψυχῇ, ἂν θὰ εἶσαι πιὸ ταχτική στὸ μέλλον. Χαίρω πού μόλις δημοσιεύθηκε ἡ Ἀγγελία σου ἀρχισὲς νὰ λαβαίνῃς γράμματα σωρηθόν. Ἐκαμὲς καλὰ νὰφῃς τοὺς διαταγμοὺς κατὰ μέρος. Ἀλλὰ ἕνα μόνο κομμάτι ἐπρεπε νὰ στείλῃς. Ἀς εἶναι, θὰ τὰ διαβάσω καὶ τὰ δυὸ, ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρὰ τους, καὶ θὰ σοῦ πῶ.

Τὸ πρῶτο σου γράμμα, Πούλια, μ' ἔκαμνε νὰ σὲ γνωρίσω καλὰ. Ὅλα μου τὰ εἶπες μὲ λίγα λόγια. Εἰμ' εὐτυχὴς γιὰ τὴν τὴν ἀγάπην πού μοῦ ἔχεις ἀπὸ μικρή... Βέβαια πού τώρα πρέπει νὰ ξεκουρασθῇς ἀπὸ τοὺς τόσους κόπους πού ἔκαμεις γιὰ νὰ περάσῃς στὴν Γ' Γυμνασίου μὲ τόσο καλὸ βαθμὸ, νὰ πάρῃς τὸ πτυχίον σου ἀπὸ τὸ Πολυτεχνεῖο γιὰ καθε γῆτρία ἱχογραφίας καὶ τεχνικῶν μαθημάτων, καὶ στὸ ὧδε νὰ περάσῃς στὴ Μέση καὶ νὰ τελειώσῃς τὸ σολφέζ μὲ ἀριστα. Τρεῖς φορές εὖγε! Παρατηρῶ ἀκόμα ὅτι εἶσαι ἀληθινὰ μορφωμένο κορίτσι. Ἐνα γράμμα ὅαν κι' αὐτὸ, μὲ τόσο καλὴ ἐκθεσιν, δύνταξιν κι' ὀρθογραφίαν, δὲν τὸ γράφουν πολλοὶ οὔτε ἀπὸ τοὺς πτυχίουχους τοῦ Πανεπιστημίου...

Εὖγε καὶ σὺ, καλὴ μου Ἐκάτη, πού βγῆκες πρώτη ἀπ' τὴν τάξιν σου μὲ ἀριστα σωστῶ. Ἀργήσῃς νὰ μοῦ τὸ γράψῃς, μὰ ἦταν τόσο εὐχάριστο! Σοῦ ἔστειλα 6 τετράδια. Χαίρω πού ἡ «Γαλάζια Μαμμά» σὲ ἀποζημιώνει γιὰ τὴ λύπην πού αἰστανθήκες ὅταν τελειώσῃς ἡ «Ἰδὲθ».

Πολὺ σωστά, Ἐδίθ, μὲ τὴν πρώτην φοράν πού διαγωνίζεσαι, δὲν ἀποβλέπεις κανεὶς σὲ πρῶτο βραβεῖο, ἀλλὰ εἶναι καὶ πολὺ εὐχαριστημένους νὰ πάρῃ ἕναν «Ἐπαῖνον». Σοῦ ἔστειλα 5 τετράδια. Γιὰ τὰ παιδιὰ πού δὲν ἀνταποδίδουν γρήγορα τὰ Μ. Μυστικά, εἶπαμ πολλὰς φορές ὅτι δὲν κάνουν καθόλου καλὰ.

Ὁέμε Μιράντα, ἐγὼ ἐλπίζω πιδ ὠραία δράση... Ἰδοὺ τώρα τί διαφέρουν αὐτά: «Μεταφράση» εἶναι ὅταν μεταφράζῃ κανεὶς πιστὰ ἕνα κείμενον ἀπὸ μιὰ γλῶσσαν σὲ ἄλλη. «Παράφραση» εἶναι ὅταν τὸ ἀποδίδῃ πιδ ἐλεύθερα, παίρνοντας μόνον τὴν ἔννοιαν κάθε φράσης καὶ κάνοντας ἄλλη φράση, δική του, μὲ προσθήκην ἢ μὲ παράλειψιν καμμιᾶς λέξης, μὲ ἀνάπτυξιν ἢ σύμπτυξιν κτλ. Αὐτὸ λέγεται καὶ «ἐλεύθερη μεταφράση». (Ὁ κ. Μενόπουλος π. χ. μεταφράζει ἐλεύθερα τὴν «Γαλάζια Μαμμά».) Καὶ «μίμηση» τέλος λέγεται, ὅταν παίρνῃ κανεὶς τὴν ἰδέαν μόνον ἐνός ἔργου κομματιοῦ καὶ κάνει ἕν' ἄλλο δικό του, ποιήμα, πεζο, ὅτι θέλει.

Σὲ μιὰ ὥρᾳ ὁ Νάρκισσος κατάφερε νὰποκρυπτογραφήσῃ τὸ Κρυπτογράφημα τοῦ Διαγωνισμοῦ. Μοῦ τὸ γράφει ὅχι γιὰ νὰ καυχῇθῃ — εἶναι πιὰ καὶ «ἐκτός Διαγωνισμοῦ» — ἀλλὰ γιὰ νὰ πάρουν θάρρος τὰ Διαπλάσσοῦλα καὶ νὰ ἐπιχειρήσουν. Βρῆκε μάλιστα κι' ἕνα λάθος: τὸ ἑνατο γράμμα πρέπει νὰ εἶναι Φ καὶ ὅχι Τ. Θὰ τὸ βρῖσκατε βέβαια καὶ σῆς, ἀλλὰ καλύτερα πού τὸ ἔχετε ἀπὸ τώρα. Ὁ Νάρκισσος μοῦ παρατήρησε καὶ κἂτι ἄλλο: κατὰ τὸν Ὁδηγὸ, ὁ Διαγ. Λευκῶν ἔξωθεν εἶναι «μεγάλος», ἐνῶ ἐγὼ στὴν ἐφεστεινὴν προκήρυξιν τὸν σημειῶνω «μικρὸς». Ἐ, δὲν πειράζει, ἄς μείνῃ, ἀφοῦ πάει κι' αὐτὸς μ' ὅλους τοὺς ἐκτάκτους τοῦ καλοκαιριοῦ.

Πολὺ σπάνια γίνεται αὐτὸ, Ἰσπότη Δόγγην, ὅπως στὸ 35 φυλλάδιον. Δουλοδημοσιεύθηκε κομμάτι τῆς Φωνῆς τῆς Ψυχῆς μεγαλύτερο ἀπὸ στήλην, γιὰτὶ μὲ γέλασε τὸ χειρόγραφο τῆς. Τῆς Φιλομήλας ὅμως πού λέγῃ, εἶναι μικρότερον ἀπὸ στήλην. Ὅσο γιὰ τὸ ἄλλο «ζήτημα», δὲν εἶναι κανένα ζήτημα, γιὰτὶ παντοῦ καὶ πάντα ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ βάλῃ ψευτικὰ ἀρχικά γιὰ μιὰ δημοσία ἀπάντησιν. Πῶς μπορῶ νὰ τὸ ἀπαρῶμαι ἀπὸ τὰ Διαπλάσσοῦλα; Ὅτε θὰ κριθῇ κανεὶς ποτὲ ἀπὸ τὰ κομμάτια πού τοῦ ἀπορρίπτονται μόνον ἀπὸ ἐκείνα πού τοῦ δημοσιεύονται.

Ὁ βαθμὸς σου, Δικέφαλε Ἀετὲ, δὲν εἶναι βέβαια μέγας, ἀλλ' ἀφοῦ βγῆκες δευτέρος ἀπὸ τὴν τάξιν σου καὶ ἀφοῦ ὁ πρῶτος δὲν σὲ ὑπερέκει παρὰ μόνον κατὰ ἕνα δέκατο, πρέπει νὰ εἶσαι εὐχαριστημένος. Ναί, ὁ Ἐργάνης ἦλθε καὶ τὸν γινώρισκα. Στὴν Ἀσκήσιν 463 τοῦ 34 φυλλαδίου (Ἀριθμητικὴ διὰ λέξεων) δὲν τυπώθηκε καλὰ ἕνα πλὴν (—). Δηλαδή: Νῆ-σος τοῦ Αἰγαίου — ἄνθος τοῦ ἀγροῦ — ἀντανυμία. Ἐστειλα 17 τετράδια.

Ἐλαβα τίς λύσεις σου, Ἀνθισμένη Γαζία. Ἐτσι λοιπὸν τὸ ψευδώνυμό σου θὰ σοῦ θυμίσῃ πάντα τὴ μεγάλη γαζία πού εἶναι μπροστὰ στὸ παράθυρό τῆς κάμαράς σου, καὶ πού τὴν ἔβλεπες καὶ τὴν καμάρωνες δλάνθιστη, καὶ τόσο ἁπλοῦς, πέρ-σιν πού πρωτοπήγατε σ' αὐτὸ τὸ σπίτι...

Ὁ Ρόδης Οὐράνης, πού ἔχω μπροστὰ μου δυὸ γράμματά σου, μοῦ γράφει: «Ἐπιτυχῆς μὲν ὁ φέτος πάλι οἱ καλοκαιρινοὶ σου Διαγωνισμοί. Προπάντων ὁ Διαγωνισμὸς τῆς Ἐκθεσῆς. Εἶμαι καταβουσιασμένος μ' αὐτὸν περισσότερο παρὰ ἂν ἦταν Διαγωνισμὸς Δηγήματος ἢ Παραμυθιοῦ. Ἀπορῶ πῶς δὲν τὸν ἀρχισα ἀπὸ πρῶτον, ἀφοῦ στὸ σχολεῖο ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον μάθημα, καὶ γιὰ νὰ μὴ κανεὶς στὸ Πανεπιστήμιον ἢ ἄλλῃ ἀνώτερῃ σχολῇ, θὰ ἐξετασθῇ στὴν Ἐκθεσὴ...» Γιὰ τὸ ἄλλο πού προτείνει, ἀδύνατο νὰ διακριθῶν οἱ διαγωνιζόμενοι κατὰ τάξεις σχολεῖου.

Ὁνειροπλέχτρα, δὲν μπόρεσα νὰ σοῦ ἀπαντήσω μ' αὐτὴ τὴ γραμματοπλημμύρα, ἂντα ὅμως θὰ εἶδες τὸ ψευδώνυμό σου. Ἡ Ἀγγελία σου δημοσιεύθηκε, σοῦ ἔστειλα καὶ τετράδια καὶ κἂτι τώρα περιμένω νὰ μοῦ ξαναγράψῃς, γιὰτὶ, αὐτὸ νὰ ἔγῃς, — πάντα μ' εὐχαρίστησιν διαβάξω τὰ γράμματά σου.

Ἡ ἀγαπητὴ μας Φρανσίνα μοῦ ἀναγγέλλει τοὺς ἀρραβῶνες τῆς. Τὴν συγχαίρω θερμότατα καὶ τὴν εὐχαριστῶ πού καὶ μετὰ τὸ γάμο τῆς θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι φίλῃ μου ὅπως τώρα. Γιατὶ ὅτι ἀγάπησε, λέει, στὴ ζωὴ τῆς, θὰ τῆς εἶναι πάντα ἀγαπητὴ. Τῆς φωτογραφίαν ἐκείνης μπορεῖ νὰ μοῦ τίς στείλῃ σ' ἕνα φέκελλο μὲ τὴν διευθύνσιν καὶ τὸ γραμματόσημόν, γιὰ νὰ τίς ἐπιστρέψῃ κατόπιν.

Ἀλήθεια, Ἀγαφιώτικη Φτέρη, ἡ Διὰνα ἔρχεται συχνὰ στὸ γραφεῖο μου. Ἀφοῦ λοιπὸν τόσο τὸ ἐπιθυμῶ καὶ σὺ, νομίζω πῶς ἡ μαμμά μπορεῖ νὰ σοῦ κάμῃ τὴ χάριν καὶ νὰ σ' ἀφήσῃ νὰρθῇς καμμιὰ μέρα μὲ τὴ Διὰνα, Πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου, καὶ μὲ τὴν «πολυλογία» στὴν ἀρχὴ καὶ με δα.

Μὴ φοβᾷσαι, Ἰολέ, καὶ καθόλου δὲ σὲ βαρύνῃ. Ἐλαβα τὸ κομμάτι σου καὶ θὰ τὸ κρίνω «αὐστηρότατα». Συγχαρητήρια — καὶ γράφεις κάμποσα — δὲν διαβιάζω πᾶ.

Ἀλλὰ τί βλέπω; Πάλι ὁ χῶρος μου τελειώσε — κι' εἶχα σήμερον ἀρκετὸ — κι' ὅμως μένουν ἀκόμα ἕνα σωρὸ γράμματα πού περιμένουν ἀπάντησιν. Σφίγξ, Γλυκεῖα Βολιωτοπούλα, Γιούλη Ἀνθή, Πανελλήνιο Ὀνειρο, Ἐρμίνη, Μαίρη Π. Πάνου (μὰ γιὰτὶ δὲν γράφεις ψευδώνυμο;) Μίκυ Μάους, Χαρὰ τοῦ Σπυτιοῦ, Ἐλντα, Μεριστοφελή, Ἐλπίδουσα Ἑλλάς, Παγασαία, Ροδόγελη, Μύρον τῆς Ἀνδρον, Ἀγνή, Χωρὶς Φερεά, Ἐργάνη, Χανιωτοπούλα, Νυφούλα τ' Ο

